

Valsts darba inspekcija

2016. gada
darbības pārskats

RĪGA

2017

Saturs

	lpp.
Saīsinājumi un abreviatūras.....	3
1. Pamatinformācija par Valsts darba inspekciju.....	4
1.1. Juridiskais statuss.....	4
1.2. Kompetences jomas, funkcijas un uzdevumi.....	4
1.3. Darbības virzieni un mērķi, īstenotā budžeta programma.....	5
1.4. Darbības prioritātes 2016. gadā.....	5
1.4.1. Neregistrētās nodarbinātības samazināšanas politikas īstenošana.....	6
1.4.2. Letālo nelaiemes gadījumu darbā un to nelaiemes gadījumu darbā, kuru rezultātā cietušajam radušies smagi veselības traucējumi, skaita samazināšana	9
1.4.2.1. Tematiskās pārbaudes darba aizsardzībā.....	9
1.4.2.2. Eiropas informatīvā kampaņa „Drošs un veselīgs darbs jebkurā vecumā”.....	12
1.5. Padotībā esošās iestādes.....	13
2. Valsts darba inspekcijas finanšu resursi un darbības rezultāti.....	14
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.....	14
2.2. Budžeta programmas rezultatīvo rādītāju izpildes analīze.....	15
2.3. Eiropas Reģionālā attīstības fonda projektu īstenošanas rezultāti.....	16
2.4. Eiropas Sociālā fonda projekta īstenošanas rezultāti.....	17
2.5. Valsts darba inspekcijas darbības rezultāti un sniegtie publiskie pakalpojumi.....	18
2.5.1. Uzņēmumu apsekošana.....	18
2.5.2. Iesniegumu izskatīšana.....	24
2.5.3. 2016. gadā notikušo nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšana un reģistrācija.....	27
2.5.4. 2016. gadā sagatavoto darba vietas higiēnisko raksturojumu un to apstiprinājumu analīze.....	30
2.5.5. Konsultāciju sniegšana un sociālo dialogu organizēšana.....	33
2.5.6. Rūpniecisko avāriju riska uzņēmumu uzraudzība.....	35
2.5.7. Streiku norises uzraudzība.....	36
2.6. Valsts darba inspekcijas vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai.....	36
2.6.1. Iekšējā kontrole.....	36
2.6.2. Amatspersonu apmācība.....	37
2.6.3. Strukturālās reformas.....	38
3. Personāls.....	39
4. Komunikācija ar sabiedrību.....	40
4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi.....	40
4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru.....	42
5. Plāni 2017. gadam.....	44
<i>1. pielikums:</i> Valsts darba inspekcijas pārskats – analīze par notikušajiem nelaiemes gadījumiem darbā 2016. gadā.....	45
<i>2. pielikums:</i> Valsts darba inspekcijas pārskats par pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimniekiem un arodslimību izveidošanās cēloņiem 2016. gadā.....	56

Saīsinājumi un abreviatūras

Aģentūra – Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra
Darba inspekcija – Valsts darba inspekcija
DVHR – darba vietas higiēniskais raksturojums
ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES – Eiropas Savienība
ESF – Eiropas Sociālais fonds
IAL – individuālie aizsardzības līdzekļi
IS – Informācijas sistēma
Kontaktpunkts – Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras nacionālais kontaktpunkts
LAPK – Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss
LBAS – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība
LDDK – Latvijas Darba devēju konfederācija
LM – Labklājības ministrija
MK – Ministru kabinets
OiRA – risku interaktīva novērtēšana tiešsaistē (Online interactive Risk Assessment)
OVP – obligātā veselības pārbaude
Platforma - Eiropas Platforma neregistrētās nodarbinātības samazināšanai
RSU DDVVI – Rīgas Stradiņa universitātes Darba drošības un vides veselības institūts
RVDI – reģionālā Valsts darba inspekcija
SLIC – Vecāko darba inspektoru komiteja
VID – Valsts ieņēmumu dienests

1. Pamatinformācija par Valsts darba inspekciju

1.1. Juridiskais statuss

1993. gada 4. maijā Latvijā tika atjaunots 1939. gada likums „Par Valsts darba inspekciju”, kas kļuva par tiesisko pamatu Valsts darba inspekcijas (Darba inspekcija) darbības atjaunošanai un vienotas valsts kontroles un uzraudzības sistēmas izveidošanai darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomā. 2001. gada 13. decembrī tika pieņemts un 2002. gada 1. janvārī stājās spēkā Valsts darba inspekcijas likums, kas noteica Darba inspekcijas juridisko statusu, funkciju un uzdevumus līdz 2008. gada 10. jūlijam, kad spēkā stājās 2008. gada 19. jūnijā pieņemtais Valsts darba inspekcijas likums, kas arī pašlaik nosaka Darba inspekcijas tiesisko statusu, funkciju, uzdevumus un darbības kārtību.

Darba inspekcija ir labklājības ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Darba inspekcijas uzraudzībai un kontrolei ir pakļauti darba devēji, komersanti, to pilnvarotas personas un uzņēmumi, būvobjekti, tajā skaitā privātpersonai piederošie būvobjekti būvdarbu laikā, kā arī darba vietas un darba aprīkojums.

1.2. Kompetences jomas, funkcijas un uzdevumi

Darba inspekcijas funkcija ir nodrošināt efektīvu valsts politikas īstenošanu, uzraudzību un kontroli darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomā. Realizējot minēto funkciju, Darba inspekcija pilda šādus uzdevumus:

1. uzrauga un kontrolē darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanu;
2. kontrolē, kā darba devēji un darbinieki savstarpēji pilda darba līgumos un darba koplīgumos noteiktos pienākumus, un veic pasākumus, lai sekmētu domstarpību novēršanu starp darba devēju un darbiniekiem;
3. veicina sociālo dialogu un sniedz darba devējiem un darbiniekiem bezmaksas konsultācijas par darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasībām;
4. analizē darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jautājumus, lai sniegtu priekšlikumus normatīvo aktu pilnveidošanai;
5. normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veic nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanu un vienotu reģistrāciju, kā arī piedalās arodsaslimšanas gadījumu izmeklēšanā;
6. kontrolē darba vietās esošo darba aprīkojumu, kā arī personāla individuālo un kolektīvo aizsardzības līdzekļu, veselībai kaitīgo un bīstamo vielu izmantošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
7. sniedz Labklājības ministrijas (LM) kompetento institūciju darba aizsardzības jautājumos izvērtēšanas komisijai informāciju par kompetento institūciju un speciālistu darbību darba aizsardzības jomā Darba inspekcijas uzraudzībai un kontrolei pakļautajos objektos;
8. nodrošina Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras (Aģentūra) nacionālā kontaktpunkta (Kontaktpunkts) darbību.

1.3. Darbības virzieni un mērķi, īstenojot budžeta programmu

Darba inspekcijas darbības divi galvenie virzieni ir:

1. darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomas efektīva inspicēšana un kontrole;
2. pakalpojumu sniegšana klientiem, t.sk., sabiedrības informēšana par aktuāliem darba tiesību un darba aizsardzības jautājumiem.

Darba inspekcijas darbības virzienu galvenie mērķi ir:

1. pilnveidot inspicēšanas un kontroles procesu;
2. uzlabot darbinieku zināšanas un darba apstākļus;
3. pilnveidot sniegto pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, kā arī komunikāciju ar sabiedrību.

Darba inspekcija īsteno valsts budžeta programmas „Darba apstākļu uzlabošana” (21.00.00) apakšprogrammu „Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība” (21.01.00), kuras mērķis ir īstenot darba tiesisko attiecību, t.sk., neregistrētās nodarbinātības mazināšanas, un darba aizsardzības politiku, nodrošinot minēto jomu regulējošo normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli.

Valsts budžeta apakšprogrammas „Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība” (21.01.00) galvenie sasniedzamie rezultāti ir:

- ✓ sekmēta darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu ievērošana, t.sk., mazināta neregistrētā nodarbinātība;
- ✓ izglītota sabiedrība, lai preventīvi novērstu normatīvo aktu prasību neievērošanu;
- ✓ efektīva un klientorientēta Darba inspekcijas darbība.

1.4. Darbības prioritātes 2016. gadā

Darba inspekcijas darbības plānošanas pamatā ir prioritāšu princips. Prioritātes tiek noteiktas, balstoties aktuālās situācijas analīzē par darba tiesību un darba aizsardzības jomu, kā arī, ņemot vērā Eiropas Savienības (ES) politikas plānošanas dokumentus (ES stratēģisko satvaru darba drošībā un veselības aizsardzībā no 2014. līdz 2020. gadam; Vecāko darba inspektoru komitejas (SLIC) darbības programmu), nacionālos politikas plānošanas dokumentus (Darba aizsardzības jomas attīstības pamatnostādnes 2016. – 2020. gadam, Darba aizsardzības jomas attīstības plānu 2016. – 2018. gadam, Nacionālo attīstības plānu) un Darba inspekcijas rīcībā esošos resursus.

2016. gadā par Darba inspekcijas prioritātēm tika noteikta:

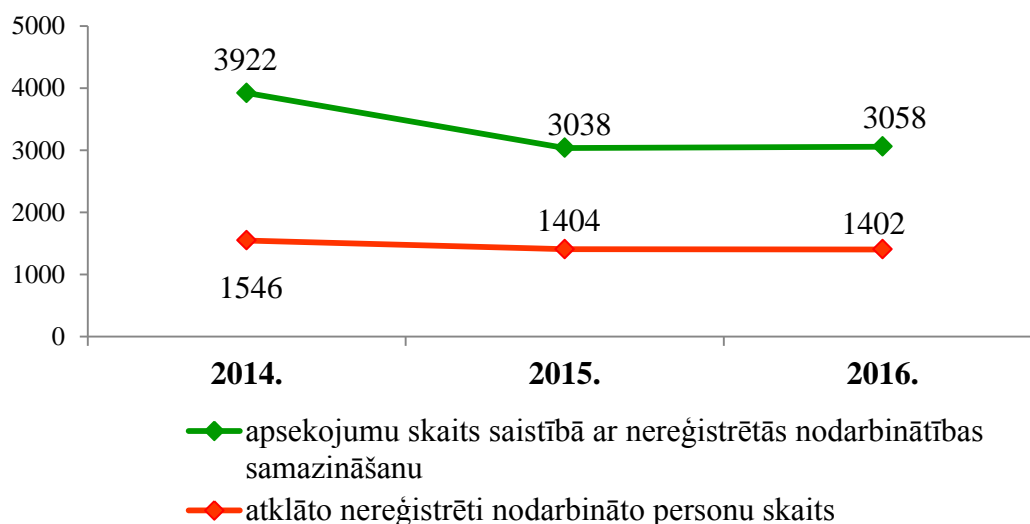
- ✓ neregistrētās nodarbinātības samazināšanas politikas īstenošana, veicot apsekojumus uzņēmumos, kuru saimnieciskajā darbībā ir paaugstināts neregistrētās nodarbinātības risks;
- ✓ letālo nelaiemes gadījumu darbā un to nelaiemes gadījumu darbā, kuru rezultātā cietušajam radušies smagi veselības traucējumi, skaita samazināšana.

1.4.1. Nereģistrētās nodarbinātības samazināšanas politikas īstenošana

Nereģistrētās nodarbinātības samazināšanas politikas īstenošana ir Darba inspekcijas prioritāte, kuras mērķis ir samazināt neregistrētās nodarbinātības apjomu Latvijā, padarot efektīvāku kontroles mehānismu, līdz ar to samazinot arī negodīgas konkurences iespējamību, kā arī informēt sabiedrību par neregistrētās nodarbinātības negatīvajām sekām u.c.

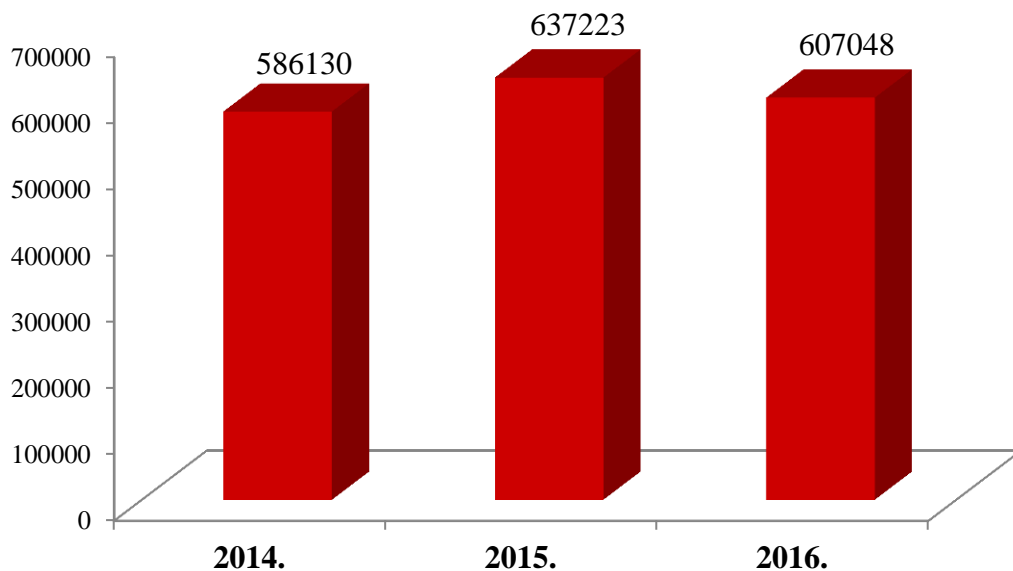
2016. gadā Darba inspekcija veica 3 058 apsekojumus saistībā ar neregistrētās nodarbinātības samazināšanu, no kuriem 28 % bija rezultatīvi. Tas nozīmē, ka nedaudz vairāk kā katrā ceturtnajā apsekojumā tika konstatētas personas, ar kurām nebija noslēgti rakstveida darba līgumi un/vai kuras darba devējs nebija deklarējis Valsts ieņēmumu dienestā (VID) kā darba ņēmējus. Augsta neregistrētās nodarbinātības riska uzņēmumos tika veikti 418 atkārtoti apsekojumi, kas veido 14 % no visiem veiktajiem apsekojumiem saistībā ar neregistrētās nodarbinātības samazināšanu

2016. gadā tika konstatētas 1 402 neregistrēti nodarbinātas personas, no tām 897 personas bez rakstveidā noslēgta darba līguma un bez deklarēšanas VID; 351 persona ar rakstveidā noslēgtu darba līgumu, bet bez deklarēšanas VID, un 154 personas bez rakstveidā noslēgta darba līguma, bet deklarētas VID (skat. *1. grafiku*).

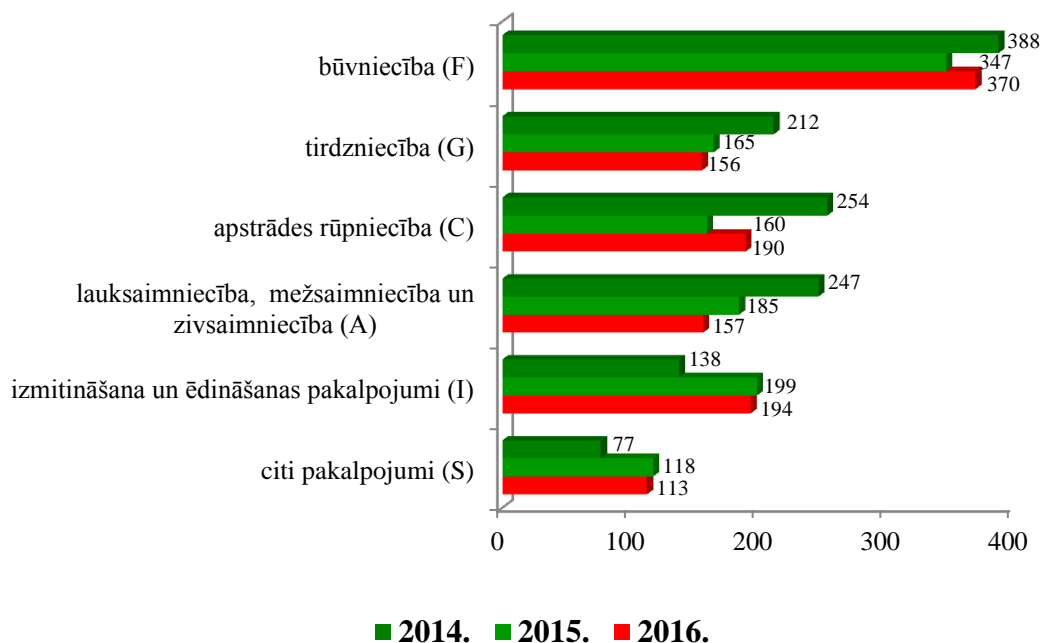
1. grafiks: Uzņēmumu apsekojumu skaita un atklāto neregistrēti nodarbināto personu skaita dinamika (2014. – 2016.)

Konstatējot nodarbināšanu bez rakstveidā noslēgta darba līguma un/vai bez deklarēšanas VID, saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (LAPK) normām Darba inspekcijas amatpersonas 2016. gadā piemēroja 855 administratīvos sodus par kopējo summu 607 048 Euro (salīdzinājumu dinamikā skat. *2. grafikā*).

2. grafiks: Par neregistrēto nodarbinātību piemēroto naudas sodu summas (Euro) dinamika (2014. – 2016.)

Analizējot atklātos neregistrētās nodarbinātības gadījumus konkrētās tautsaimniecības nozarēs, jāsecina, ka vislielākais neregistrēti nodarbinātu personu skaits joprojām tiek konstatēts būvniecības nozarē. Atklāto neregistrēti nodarbināto personu skaits būvniecībā 2016. gadā veido 26 % no visa Darba inspekcijas konstatēto neregistrēti nodarbināto skaita (skat. 3. grafiku).

3. grafiks: Konstatēto neregistrēti nodarbināto personu skaita dinamika (2014. – 2016.) tautsaimniecības nozarēs

2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, konstatēto neregistrēti nodarbināto personu skaits ir pieaudzis būvniecībā un apstrādes rūpniecībā. Minētās nozares saņēma

būtisku ES struktūrfondu finansējumu, kā rezultātā pieauga nozarēs nodarbināto skaits, t.sk., neregistrēti nodarbināto personu skaits.

Analizējot neregistrētās nodarbinātības statistiku pēdējos trīs gados (2014. – 2016.), konstatējama pozitīva tendence, proti, kopumā neregistrētā nodarbinātība, tās klasiskajā izpratnē, mazinās. Tas liecina par to, ka Darba inspekcijas darbs ir devis rezultātu, un arvien vairāk uzņēmumos, kas līdz šim darbojušies „ēnu ekonomikā”, darba tiesiskās attiecības pilnībā vai daļēji sāk noformēt atbilstoši normatīvo aktu regulējumam. Vienlaikus tas liecina arī par to, ka Darba inspekcijai savs darbs jāturpina, pievēršot uzmanību jaunām nodarbinātības formām (personu nodarbināšanai nepilnu darba laiku, pašnodarbinātām personām, pakalpojumu sniedzējiem u.c.).

Darba inspekcija efektīvi sadarbojas ar VID, Valsts policiju un Pašvaldības policiju, kuru pārsūtītie pārbaūžu materiāli un sagatavotie administratīvie protokoli tiek izmantoti arī kā pierādījumi neregistrētās nodarbinātības pierādīšanā. Tiek veiktas kopīgas pārbaudes arī ar Valsts Robežsardzi.

2016. gadā Darba inspekcija turpināja darbu finanšu ministra izveidotajā Ēnu ekonomikas apkaršanas padomē, kura ietvaros izteica priekšlikumus un atbalstīja “Valsts iestāžu darba plāna ēnu ekonomikas ierobežošanai 2016. – 2020. gadam” projektu, kas 2016. gada 10. jūnijā tika apstiprināts Ministru prezidenta Ēnu ekonomikas apkaršanas padomes sēdē. Minētā plāna 25. uzdevuma “Ierobežot negodīgu komersantu iesaistīšanos apsardzes pakalpojumu darījumu shēmās” kontekstā 2016. gada 5. oktobrī Darba inspekcijas amatpersonas tikās ar biedrības “Drošības Nozares Kompāniju Asociācija” valdes priekšsēdētāju un diskutēja par veidiem, kā ierobežot negodīgu komersantu iesaistīšanos apsardzes pakalpojumu darījumu shēmās. Jāuzsver, ka diskusiju organizēšana, lai saistībā ar neregistrētās nodarbinātības mazināšanu meklētu risinājumus konkrētas nozares līmenī, ir Darba inspekcijas labā prakse jau vairākus gadus. 2016. gada 17. maijā Darba inspekcijas amatpersonas tikās ar Valsts Policijas un apsardzes nozares pārstāvjiem un diskutēja par neregistrēto nodarbinātību apsardzes nozarē. 2016. gada 1. augustā Darba inspekcijas amatpersonas tikās ar Zemkopības ministrijas, VID, Pārtikas un veterinārā dienesta, kā arī lauksaimniecības nozares pārstāvjiem, un diskutēja par neregistrēto nodarbinātību lauksaimniecībā.

Lai cīņa ar neregistrēto nodarbinātību, kas ir visas Eiropas problēma, būtu visaptveroša un efektīva, 2016. gada 27. maijā tika izveidota Eiropas Platforma neregistrētās nodarbinātības samazināšanai (Platforma). Platformas mērķi ir palīdzēt ES dalībvalstīm cīnīties ar neregistrēto nodarbinātību, stimulēt un atbalstīt izmaiņas nacionālā līmenī, kā arī veicināt nodarbinātības apstākļu uzlabošanu un nodarbināšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Platforma ir veidota kā ES līmeņa forums, kurā kompetentās iestādes no ES dalībvalstīm, kā arī sociālie partneri var apmainīties ar informāciju un labo praksi, mācīties viens no otra, mācīties kopā, attīstīt un uzlabot zināšanas, kā arī iesaistīties ciešākā pārrobežu sadarbībā.

2016. gada 10. oktobrī notika pirmā Platformas sanāksme, kuras laikā par vienu no Platformas priekšsēdētāja vietniekiem tika ievēlēts Darba inspekcijas direktors Renārs Lūsis. 2016. gada 1. – 2. decembrī Darba inspekcijas amatpersona piedalījās Platformas seminārā “Vienotas pieejas izstrāde cīņai ar neregistrēto nodarbinātību”.

1.4.2. Letālo nelaiemes gadījumu darbā un to nelaiemes gadījumu darbā, kuru rezultātā cietušajam radušies smagi veselības traucējumi, skaita samazināšana

Letālo nelaiemes gadījumu darbā un to nelaiemes gadījumu darbā, kuru rezultātā cietušajam radušies smagi veselības traucējumi, skaita samazināšana ir Darba inspekcijas prioritāte, kuras īstenošanas ietvaros 2016. gadā tika organizētas četras tematiskās pārbaudes darba aizsardzībā (skat. 1.4.2.1. nodaļu) un Eiropas informatīvā kampaņa „Drošs un veselīgs darbs jebkurā vecumā” (skat. 1.4.2.2. nodaļu), veikti 1738 preventīvi apsekojumi darba aizsardzībā (skat. 2.2. nodaļu), organizēti semināri un citi sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi darba aizsardzībā (skat. 1.4.2.2. un 4.1. nodaļu), kā arī izveidoti jauni rīki risku interaktīvai novērtēšanai tiešsaistē (OiRA – Online interactive Risk Assessment) (skat. 4.1. nodaļu).

1.4.2.1. Tematiskās pārbaudes darba aizsardzībā

2016. gadā tika organizētas četras tematiskās pārbaudes darba aizsardzībā, kuru laikā kopā tika veikti 623 uzņēmumu apsekojumi ar mērķi:

- ✓ izvērtēt uzņēmumā esošo darba apstākļu atbilstību darba aizsardzības normatīvo aktu prasībām;
- ✓ izvērtēt darba devēju faktisko rīcību drošas darba vides izveidē, īpašu uzmanību pievēršot uzņēmumiem, kuros jau ir noticis nelaiemes gadījums darbā;
- ✓ aktualizēt darba devēju uzmanību darba aizsardzības jautājumiem;
- ✓ mazināt arodsaslimšanas un nelaiemes gadījumu darbā riskus.

Vienlaicīgi ar uzņēmumu apsekošanu tematisko pārbaūžu laikā tika veikts arī plašs informēšanas darbs – preses relīzes, t.sk., sociālajos tīklos, tematiskās pārbaudes kokapstrādes un mēbeļu ražošanas uzņēmumos un valsts un pašvaldības iestādēs ietvaros visiem minēto nozaru darba devējiem tika nosūtītas informatīvās vēstules par kopējo darba aizsardzības situāciju nozarē un pārbaudes mērķiem.

Tematiskā pārbaude kokapstrādes un mēbeļu ražošanas uzņēmumos

2016. gadā no 29. janvāra līdz 19. februārim tika organizēta tematiskā pārbaude kokapstrādes un mēbeļu ražošanas uzņēmumos.

Tematiskās pārbaudes laikā tika veikts 161 apsekojums (plānots – 150). Apsekojumu rezultātā tika konstatēti 459 pārkāpumi, kuru novēršanai darba devējiem tika izsniegts 101 rīkojums, piemēroti 11 administratīvie sodi, izsniegti 4 brīdinājumi un 1 rīkojums par objekta darbības apturēšanu. Pārkāpumi tika konstatēti 63 % no tematiskās pārbaudes laikā apsekotajiem uzņēmumiem.

1. tabula: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsekotajos **kokapstrādes un mēbeļu ražošanas** uzņēmumos, kuru novēršanai izsniegts rīkojums

Normatīvais akts	Pārkāpumu skaits
Ministru kabineta (MK) 02.10.2007. not. Nr. 660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	108 (23 %)
MK 10.03.2009. not. Nr. 219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	54 (12 %)
MK 28.04.2009. not. Nr. 359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”	54 (12 %)
MK 09.12.2002. not. Nr. 526 „Darba aizsardzības	49 (11 %)

prasības, lietojot darba aprīkojumu”	
MK 10.08.2010. not. Nr. 749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”	46 (10 %)
MK 03.09.2002. not. Nr. 400 „Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā”	37 (8 %)
citi	111 (24 %)
kopā	459 (100%)

Būtiskākie secinājumi:

- ✓ kaut gan Darba inspekcija kokapstrādē tematiskās pārbaudes organizē regulāri jau desmit gadus, joprojām būtiskākie pārkāpumi kokapstrādes uzņēmumos ir saistīti ar darba aprīkojuma nedrošu lietošanu (darba aprīkojuma kustīgās daļas nav norobežotas, darba aprīkojums nav atbilstoši marķēts ar brīdinājuma uzrakstiem un zīmēm un tam nav veiktas regulāras pārbaudes);
- ✓ joprojām nozares uzņēmumos netiek veiktas pirmreizējās obligātās veselības pārbaudes (OVP) un netiek regulāri veiktas arī periodiskās OVP, kas liecina par bezatbildīgu un nevērīgu attieksmi pret nodarbināto veselību;
- ✓ Darba inspekcija tematiskās pārbaudes ietvaros visiem nozares darba devējiem elektroniski nosūtīja informatīvu materiālu, kurā bija iekļauti kokapstrādes un mēbeļu ražošanas uzņēmumos biežāk notikušo nelaimes gadījumu darbā apraksti; daļā no tiem kā smago nelaimes gadījumu cēlonis bijis nedrošs darba aprīkojums un/vai nedroša tā lietošana, tāpēc Darba inspekcija norāda uz to, ka darba devējiem būtiski jāmaina sava attieksme pret nodarbināto veselību un dzīvību, proti, tai jāklūst daudz atbildīgākai.

Tematiskā pārbaude valsts un pašvaldības iestādēs

2016. gadā no 25. aprīļa līdz 6. maijam tika organizēta tematiskā pārbaude valsts un pašvaldību iestādēs. Tematiskās pārbaudes laikā tika veikti 150 apsekojumi (plānots - 150). Apsekojumu rezultātā tika konstatēti 453 pārkāpumi, kuru novēršanai tika izsniegti 105 rīkojumi. Pārkāpumi tika konstatēti 70 % no tematiskās pārbaudes laikā apsekotajām iestādēm.

2. *tabula*: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsekotajās **valsts un pašvaldības iestādēs**, kuru novēršanai izsniegts rīkojums

Normatīvais akts	Pārkāpumu skaits
MK 02.10.2007. not. Nr. 660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	125 (28 %)
MK 28.04.2009. not. Nr. 359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”	82 (18 %)
MK 10.08.2010. not. Nr. 749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”	80 (18 %)
MK 10.03.2009. not. Nr. 219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	60 (13 %)
MK 03.09.2002. not. Nr. 400 „Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā”	56 (12 %)
citi	50 (11 %)
kopā	453 (100%)

Būtiskākie secinājumi:

- ✓ pārbaudot darba vidi valsts un pašvaldības iestādēs, tika konstatēts, ka visbiežāk netiek ievērota darba vides risku novērtēšanas regularitāte un nodarbinātie netiek iesaistīti risku novērtēšanas procesā, kā arī netiek sekots līdzi tam, lai tiktu veiktas periodiskās OVP;
- ✓ kopumā darba vide valsts un pašvaldības iestādēs vērtējama kā laba.

Tematiskā pārbaude būvniecības uzņēmumos

2015. gadā no 25. maija līdz 30. septembrim tika organizēta tematiskā pārbaude būvniecības uzņēmumos. Tematiskās pārbaudes ietvaros tika apsekots 161 būvobjekts (plānots - 150). Apsekojumu rezultātā tika konstatēti 309 pārkāpumi, kuru novēršanai darba devējiem tika izsniegti 88 rīkojumi, piemēroti 20 administratīvie sodi, izsniegti 3 brīdinājumi un 4 rīkojumi par objekta darbības apturēšanu.

3. *tabula*: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsekotajos **būvniecības uzņēmumos**, kuru novēršanai izsniegts rīkojums

Normatīvais akts	Pārkāpumu skaits
MK 25.02.2003. not. Nr. 92 „Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus”	90 (29 %)
MK 02.10.2007. not. Nr. 660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	41 (13 %)
MK 20.08.2002. not. Nr. 372 „Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus”	27 (8 %)
MK 10.03.2009. not. Nr. 219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	23 (8 %)
MK 10.08.2010. not. Nr. 749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”	23 (8 %)
MK 03.09.2002. not. Nr. 400 „Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā”	23 (8 %)
citi	82 (26 %)
kopā	309 (100%)

Būtiskākie secinājumi:

- ✓ darba aprīkojums – sastatnes – joprojām tiek būvētas, neievērojot un nenodrošinot prasības, kādas noteicis ražotājs vai iznomātājs, tāpēc tās nereti ir nedrošas;
- ✓ netiek veikts darba vides risku novērtējums, kā arī netiek paredzēti pasākumi riska faktoru ietekmes samazināšanai, līdz ar to netiek veikti arī nepieciešamie laboratoriskie mērījumi fizikālajiem riska faktoriem (troksnim, vibrācijai u.c.);
- ✓ mazākos būvobjektos nodarbinātajiem netiek nodrošināti individuālie aizsardzības līdzekļi (IAL), kā arī darba devējs nekontrolē, vai nodarbinātie izsniegtos IAL lieto, un neapmāca nodarbinātos, kā pareizi IAL jālieto;
- ✓ būvobjektā nodarbinātajiem veiktās instruktāžas netiek reģistrētas tā, kā to nosaka normatīvo aktu prasības, līdz ar to nav iespējams gūt pārlicību, ka nodarbinātie ir instruēti par drošām darba metodēm, IAL lietošanu, iekārtām, instrumentiem un darba aprīkojumu, kā arī situācijām, kas var izraisīt nelaimes gadījumu darbā;
- ✓ joprojām būvobjektos atrodas nepiederošas personas, kuras nav norādītas galvenā būvdarbu veicēja nodarbināto sarakstā, un joprojām ir gadījumi, kad darbiniekiem nav apliecības un/vai tā neatbilst normatīvo aktu prasībām;

- ✓ Darba inspekcijas vērojumi kopumā vairāku gadu garumā liecina, ka darba aizsardzības koordinatoriem un atbildīgajiem būvdarbu vadītājiem mērķtiecīgāk un stingrāk jāveic darba aizsardzības prasību ievērošanas kontrole būvobjektos.

Tematiskā pārbaude par ķīmisko vielu un maisījumu marķēšanu, uzglabāšanu un drošības datu lapu lietošanu

2016. gadā no 3. līdz 31. oktobrim pirmo reizi tika organizēta tematiskā pārbaude dažādu nozaru uzņēmumos par ķīmisko vielu un maisījumu marķēšanu, uzglabāšanu un drošības datu lapu lietošanu. Tematiskās pārbaudes laikā tika veikts 151 apsekojums (plānots - 150) dažādu nozaru mazos un vidējos uzņēmumos. Apsekojumu rezultātā tika konstatēti 467 pārkāpumi, kuru novēršanai darba devējiem tika izsniegti 99 rīkojumi un piemērots 1 administratīvais sods. Pārkāpumi tika konstatēti 66 % no tematiskās pārbaudes laikā apsekotajiem uzņēmumiem.

4. *tabula*: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes **par ķīmisko vielu un maisījumu marķēšanu, uzglabāšanu un drošības datu lapu lietošanu** laikā apsekotajos uzņēmumos, kuru novēršanai izsniegts rīkojums

Normatīvais akts	Pārkāpumu skaits
MK 02.10.2007. not. Nr. 660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	114 (24 %)
MK 15.05.2007. not. Nr. 325 „Darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās”	77 (16 %)
MK 10.08.2010. not. Nr. 749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”	69 (15 %)
MK 10.03.2009. not. Nr. 219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	47 (10 %)
MK 28.04.2009. not. Nr. 359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”	36 (8 %)
citi	124 (27 %)
kopā	467 (100%)

Būtiskākie secinājumi:

- ✓ bieži vien darba devēji neizmanto drošības datu lapās pieejamo informāciju, lai novērtētu ķīmisko faktoru radīto risku, izvēlētos atbilstošākos IAL un apmācītu nodarbinātos, tādējādi veiktie pasākumi var būt nepietiekami, lai ķīmiskās vielas un maisījumi tiktu lietoti droši un veselībai nekaitīgi;
- ✓ 22 % apsekojamo darba devēju nav nodrošinājuši nodarbinātajiem brīvu pieeju drošības datu lapām (tās nav pieejamas vispār vai arī atrodas biroja datorā, kur nodarbinātie nevar piekļūt u.c.), tādējādi pastāv risks, ka nodarbinātie var nezināt, kā pareizi rīkoties ārkārtas situācijās;
- ✓ turpmākās Darba inspekcijas inspicēšanas un informatīvās aktivitātes jāvērs uz darba devēju un nodarbināto izglītošanu par prasībām marķējumam un apmācībām darbā ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem.

1.4.2.2. Eiropas informatīvā kampaņa „Drošs un veselīgs darbs jebkurā vecumā”

2016. gadā 14. aprīlī tirdzniecības centrā „Spice”, lielveikalā „Rimi Hipermarkets”, tika atklāta ES sabiedrības informēšanas kampaņa par drošiem un

veselīgiem darba apstākļiem „Drošs un veselīgs darbs jebkurā vecumā”, kas norisināsies divus gadus. Minētās kampaņas mērķis ir veicināt ilgtspējīgu darbu un veselīgu novecošanu jau pašā darba mūža sākumā un akcentēt preventīvu pasākumu nozīmi visa darba mūža garumā.

2016. gadā informatīvās kampaņas „Drošs un veselīgs darbs jebkurā vecumā” galvenais pasākums bija labās prakses konkurss darba aizsardzībā “Zelta ķivere”. Tā ietvaros tika meklēti uzņēmumi, kas īsteno pasākumus, lai saglabātu strādājošo darbaspējas un nodrošinātu darbiniekus ar viņu spējām atbilstošu darbu līdz sirmam vecumam. Konkursa dalībnieki tika vērtēti divās kategorijās – uzņēmumi, kuros strādā līdz 100 darbiniekiem (balvu saņēma AS „Cēsu alus”), un uzņēmumi, kuri nodarbina vairāk par 100 darbiniekiem (balvu saņēma biofarmācijas uzņēmums SIA „AbbVie”).

Otrs kampaņas aktivitāšu virziens bija semināru organizēšana. Minētajos semināros uzņēmumu pārstāvji stāstīja par savu labo praksi un pieredzi, darba vidē īstenojot pasākumus, kas vērsti uz darbinieku veselības saglabāšanu ilgtermiņā. Kampaņas ietvaros 2016. gadā tika organizēti informēšanas pasākumi:

- ✓ nacionālā darba aizsardzības konference „Un viņi strādāja ilgi un laimīgi”, kuras laikā tika pasniegta labās prakses balva “Zelta ķivere”;
- ✓ seminārs „Laba vai slikta darba vide - kā to izmērīt?”, kura mērķis bija izskaidrot, kādi ir mūsdienīgi darba vides indikatori un kā tos izmantot uzņēmumu darba vides analīzē un uzraudzībā (sadarbībā ar Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūtu);
- ✓ seminārs „Ābols, cepums vai šokolāde – kā darbiniekiem ēst veselīgāk”, kura ietvaros uzmanība tika pievērsta darbinieku ēšanas paradumu maiņai (sadarbībā ar Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūtu);
- ✓ seminārs “Seniori darbā - izaicinājumi un risinājumi” (sadarbībā ar Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību (LBAS));
- ✓ seminārs “Seniori darbā - izaicinājumi un risinājumi” (sadarbībā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju (LDDK));
- ✓ 4 semināri “Darbspējas – kā tās noteikt un kur izmantot rezultātus?” (sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitātes Darba drošības un vides veselības institūtu (RSU DDVVI)).

Jau 2014. gadā tika izmēģināts jaunas formas informatīvais pasākums – meistarklase, kuru Darba inspekcija īstenoja kopā ar Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūtu. Meistarklases temats bija “Kā pateikt, lai darbinieks sadzird?”. Tā kā par meistarklasi bija ļoti liela interese, gan 2015., gan 2016. gadā tā tika atkārtota divas reizes.

Kopumā arī 2016. gadā saglabājās jau iepriekš izveidojusies raksturīga tendence, ka tie semināri, kurus iepriekšējos gados Eiropas informatīvo kampaņu ietvaros rīkoja Darba inspekcija un kuri bija populāri gan izvēlēto tēmu dēļ, gan saturiski saistoši, tiek organizēti atkārtoti. Atkārtoto semināru organizators bija RSU DDVVI, kas seminārus organizēja no darba aizsardzības preventīvo pasākumu plāna budžeta līdzekļiem. Atkārtoti tika organizētas darba aizsardzības filmu pēcpusdienas, kas ir oriģināla Aģentūras Latvijas Kontaktpunkta ideja. Pirmās darba aizsardzības filmu pēcpusdienas tika īstenotas jau 2012. gadā. Tāpat tika organizēti vairāki semināri reģionos par interaktīvo darba vides riska novērtēšanas rīku OiRA.

1.5. Padotībā esošās iestādes

Darba inspekcijas padotībā nav nevienas iestādes.

2. Valsts darba inspekcijas finanšu resursi un darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

5. tabula: Darba inspekcijai piešķirtā valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (Euro)¹

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2015. gadā (faktiskā izpilde)	2016. gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 811 894	2 719 759	2 719 759
1.1.	dotācijas	2 718 804	2 719 759	2 719 759
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	88 189	-	-
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	2 764 038	2 719 759	2 702 684
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 644 857	2 620 312	2 603 254
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 644 015	2 605 727	2 595 369
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	13 759	7 059
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	842	826	826
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	119 181	99 447	99 430

Darba inspekcijas pamatdarbības nodrošināšanai tiek izmantoti valsts budžeta programmas 21.00.00 „Darba apstākļu uzlabošana” apakšprogrammas 21.01.00 „Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība” finanšu līdzekļi. 2016. gadā kopējais budžeta izlietojums ir 2 608 407 Euro. No budžeta apakšprogrammas 63.07.00 “Eiropas Sociālā fonda (ESF) īstenotie projekti labklājības nozarē (2014. – 2020.)” 2016. gadā tika finansēta ESF projekta Nr.7.3.1.0/16/I/001 „Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana” īstenošana 59 726 Euro apmērā.

¹ Tajā skaitā valsts budžeta apakšprogrammā 97.02.00 “Nozares centralizēto funkciju izpilde” un 63.07.00 “Eiropas Sociālā fonda (ESF) īstenotie projekti labklājības nozarē (2014-2020)” paredzētais finansējums.

2.2. Budžeta programmas rezultātīvo rādītāju izpildes analīze

2014. gada nogalē, lai pilnveidotu darba vides uzraudzību un kontroli, tika noteikti jauni Darba inspekcijas rezultātīvie rādītāji nākamajiem trīs gadiem (2015. – 2017.). 2016. gads bija otrais gads, kad Darba inspekcija strādāja, īpaši akcentējot preventīvo darbu attiecībā uz darba aizsardzības jautājumiem uzņēmumos.

Saskaņā ar valsts budžeta programmas „Darba apstākļu uzlabošana” (21.00.00) apakšprogrammā „Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība” (21.01.00) noteiktajiem politikas rezultātīvajiem rādītājiem 2016. gadā bija plānots pavisam kopā veikt 10 000 uzņēmumu apsekojumus. 2016. gadā Darba inspekcija pavisam kopā veica 10 516 uzņēmumu apsekojumus (105 % no plānotā).

2016. gads tāpat bija otrais gads, kad Darba inspekcija strādāja, īpaši akcentējot preventīvo darbu attiecībā uz darba aizsardzības jautājumiem uzņēmumos. Turklāt, salīdzinot ar 2015. gadu, preventīvo apsekojumu skaits darba aizsardzībā bija plānots lielāks - 2 100 (2015. – 2 000), no tiem 600 apsekojumi tematisko pārbaužu ietvaros. 2016. gadā tika veikts 2 361 preventīvs apsekojums darba aizsardzībā (112 % no plānotā), no tiem tematisko pārbaužu ietvaros 623 apsekojumi (104 % no plānotā) (plašāk skat. 1.4.2.1. nodaļu).

Saistībā ar neregistrētās nodarbinātības samazināšanu bija plānots veikt 3 000 apsekojumus, no kuriem 25 % būtu rezultatīvi². Darba inspekcijas amatpersonas apseko uzņēmumu atkārtoti, ja pirmajā apsekošanas reizē neregistrēti nodarbinātas personas netiek atklātas, taču, izvērtējot situāciju uzņēmumā kopumā, rodas pamatotas bažas, ka darba devējs varētu savus darbiniekus nodarbināt neregistrēti. 2016. gadā bija plānots, ka atkārtoto apsekojumu īpatsvars uzņēmumos, kuru saimnieciskajā darbībā ir paaugstināts neregistrētās nodarbinātības risks, veidos vismaz 10 %. 2016. gadā saistībā ar neregistrētās nodarbinātības samazināšanu tika veikti 3 058 apsekojumi (102 % no plānotā), no kuriem 28 % bija rezultatīvi, bet atkārtoti tika apsekoti 14 % augsta neregistrētās nodarbinātības riska uzņēmumi (plašāk skat. 1.4.1. nodaļu).

2016. gadā bija plānots 5% no visiem Darba inspekcijas apsekojumiem veikt ar nolūku pārbaudīt uzņēmumus, kuros iepriekš jau bijuši konstatēti pārkāpumi darba aizsardzībā un/vai darba tiesībās, lai novērtētu, vai un kā pārkāpumi ir novērsti. 2016. gadā minētais rādītājs pilnībā izpildīts - veikti 537 (5 %) apsekojumi.

Viens no Darba inspekcijas jaunajiem kvalitatīvajiem rezultātīvajiem rādītājiem ir uzņēmumos novērsto pārkāpumu skaits attiecībā pret konstatētajiem pārkāpumiem. 2016. gadā minētā attiecība tika plānota vismaz 72 % (2015. – 70 %). Atskaites periodā tika novērsti 79 % no Darba inspekcijas konstatētajiem pārkāpumiem, kuru novēršanas termiņš bija 2016. gads. Par rīkojumā norādīto pārkāpumu novēršanu darba devēji Darba inspekcijai paziņo rakstiski (vēstulē vai, izmantojot e-pakalpojumu „Darba devēja paziņojums Valsts darba inspekcijai par novērstajiem pārkāpumiem”). Darba inspektors var arī doties uz uzņēmumu, lai klātienē pārbaudītu, vai darba devējs izdoto rīkojumu ir izpildījis. Pilnīgi visu Darba inspekcijas konstatēto pārkāpumu novēršanu kavē un ietekmē dažādi apstākļi, lielākoties tie ir saistīti ar finanšu līdzekļu nepietiekamību, uzņēmumu maksātspēju vai darbības izbeigšanu vispār.

2016. gada 14. aprīlī tika atklāta ES sabiedrības informēšanas kampaņa par drošiem darba apstākļiem „Drošs un veselīgs darbs jebkurā vecumā”, kas norisināsies divus gadus. Kampaņas atklāšanas pasākums notika tirdzniecības centrā „Spice”, lielveikalā „Rimi Hipermarkets”. Atskaites periodā dažādos, kampaņas ietvaros

² Par rezultatīvu apsekojumu uzskatāms tas, kura rezultātā uzņēmumā ir atklātas neregistrēti nodarbinātas personas, t.i., personas, ar kurām nav noslēgti rakstveida darba līgumi un/vai kuras darba devējs nav deklarējis VID kā darba ņēmējus.

organizētos pasākumos izglītoti 277 interesenti (plānots – 200) (plašāk skat. 1.4.2.2. nodaļu).

Būtiska Darba inspekcijas darbības sastāvdaļa ir sabiedrības izglītošana par aktuāliem darba aizsardzības un darba tiesisko attiecību jautājumiem. Valsts budžeta programmā tika plānots Darba inspekcijas organizētajos pasākumos izglītēt 600 interesentus. 2016. gadā organizētajos semināros kopā tika izglītotas 699 personas, t.sk:

- ✓ reģionālo Valsts darba inspekciju (RVDI) organizētajos semināros savu pārraudzības teritoriju uzņēmumos vai par reģiona uzņēmumiem aktuālām tēmām;
- ✓ semināros, kuros darba devēji un darba aizsardzības speciālisti tika iepazīstināti ar darba vides risku novērtēšanas interneta rīku OiRA un apmācīti, kā to praktiski lietot;
- ✓ apmācībās pašvaldību konsultāciju centru darbiniekiem par Darba inspekcijas kompetences jautājumiem un e-pakalpojumiem u.c.

2016. gadā saskaņā ar valsts budžeta programmā noteiktajiem rezultātīvajiem rādītājiem tika plānoti 1 300 publicitātes pasākumi par aktuāliem darba aizsardzības un darba tiesību jautājumiem. 2016. gadā plašsaziņas līdzekļiem sniegta informācija 1513 dažāda veida un formāta publikācijās un sižetos (preses relīzes, iniciēti materiāli un sižeti, kā arī publikācijas, kas sagatavotas vai pārpublicētas, balstoties uz Darba inspekcijas mājaslapā www.vdi.gov.lv vai Darba inspekcijas uzturētajā mājaslapā www.stradavesels.lv atrodamo informāciju u.c.).

Kopumā 2015. un 2016. gada Darba inspekcijas rezultātīvo rādītāju izpildes analīze liecina, ka lēmums – mainīt un papildināt rezultātīvos rādītājus, samērojot tos ar Darba inspekcijai pieejamo resursu kapacitāti un iespējām, kā arī, ņemot vērā darba vides izmaiņas un tendences kopumā - bijis pareizs un ļāvis sabalansēt gan inspektoru darba slodzi un apjomu, gan līdzsvarot preventīvo un ārkārtas darbu, lai efektīvāk uzraudzītu un kontrolētu darba vidi un darba tiesiskās attiecības uzņēmumos.

2.3. Eiropas Reģionālā attīstības fonda projektu īstenošanas rezultāti

2016. gadā Darba inspekcija sadarbībā ar LM uzsāka pieteikuma sagatavošanu Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektam „Labklājības nozares IKT centralizācija”. Projekta ietvaros 2017. gadā plānots izstrādāt Darba inspekcijas Informācijas sistēmas (IS) mobilo aplikāciju, lai inspektoru darbs apsekojuma laikā uzņēmumā būtu efektīvāks, ātrāks un ērtāks.

2016. gadā Darba inspekcija nodrošināja 17 e-pakalpojumu darbību Valsts reģionālās attīstības aģentūras portālā www.latvija.lv:

- ✓ iesniegums Darba inspekcijai un Darba inspekcijas atbildes saņemšana;
- ✓ Darba inspekcijas amatpersonas lēmuma apstrīdēšana;
- ✓ Darba inspekcijas izdoto administratīvo aktu darba devējiem par konstatētajiem pārkāpumiem saņemšana;
- ✓ darba devēja paziņojums Darba inspekcijai par novērstajiem pārkāpumiem;
- ✓ informācijas saņemšana no citām valsts institūcijām par iespējamiem pārkāpumiem Darba inspekcijas kompetences jomā;
- ✓ Darba inspekcijas atļauja bērnu nodarbināšanai;
- ✓ izziņa par darba tiesību būtiskiem pārkāpumiem;
- ✓ paziņojums par notikušu nelaimes gadījumu darbā;
- ✓ darba devēja sastādītā izmeklēšanas akta par notikušu nelaimes gadījumu darbā iesniegšana reģistrācijai;
- ✓ Darba inspekcijas sastādītā izmeklēšanas akta par notikušu nelaimes gadījumu darbā saņemšana;

- ✓ paziņojums par kriminālprocesa uzsākšanu, atteikumu uzsākt kriminālprocesu vai tā izbeigšanu;
- ✓ ārstniecības personas/iestādes paziņojuma par cietušo nelaimes gadījumā darbā sniegšana;
- ✓ izziņa par veselības traucējumu smaguma pakāpi nelaimes gadījumā darbā;
- ✓ darba vietas higiēniskais raksturojums;
- ✓ ziņojums par arodslimības gadījumu;
- ✓ atzinums par nodarbinātā veselības un drošības apdraudējuma faktu darbā;
- ✓ paziņojums par darba devēja zaudējumiem saistībā ar nelaimes gadījumu darbā.

Darba inspekcijas e-pakalpojumi tika izstrādāti ERAF projekta „Valsts darba inspekcijas informatīvās sistēmas pilnveidošana un e-pakalpojumu ieviešana” un ERAF projekta „Vienotās Labklājības informācijas sistēmas (LabIS), nozares centralizēto funkciju informācijas sistēmu un centralizētas IKT infrastruktūras attīstība” daļas – „Valsts darba inspekcijas Informācijas sistēmas papildinājumu un e-pakalpojuma izstrāde” ietvaros.

2016. gadā tika sagatavots arī e-pakalpojumu lietošanas veicināšanas plāns un veikta e-pakalpojumu popularizēšana gan sociālajos tīklos, gan arī klātienē, gan sadarbībā ar Vides un reģionālās attīstības ministriju, apmācot pašvaldību konsultāciju centru darbiniekus visā Latvijā. Darba inspekcija tāpat arī konsultē visus interesentus par savu e-pakalpojumu lietošanu. E-pakalpojumu popularizēšanas un konsultēšanas darbs tiks turpināts arī 2017. gadā.

Pašlaik gan privātpersonas, gan uzņēmumi, gan Darba inspekcijas sadarbības iestādes vienkāršā, ātrā un ērtā veidā var lietot Darba inspekcijas e-pakalpojumus 24 stundas diennaktī 7 dienas nedēļā jebkurā vietā, kur ir pieejams internets. Tādējādi tiek ietaupīts gan klientu un sadarbības iestāžu darbinieku laiks, gan finanšu līdzekļi, kas būtu nepieciešami, sūtot dokumentus pa pastu vai pašiem braucot uz Darba inspekciju. 2016. gadā visbiežāk izmantotie Darba inspekcijas e-pakalpojumi bija „Ziņojums par arodslimības gadījumu” (100 % ziņojumu saņemti, izmantojot e-pakalpojumu), “Darba vietas higiēniskais raksturojums” (84,6 % pieprasījumu saņemti, izmantojot e-pakalpojumu) un „Izziņa par darba tiesību būtiskiem pārkāpumiem” (78,9 % izziņu pieprasītas, izmantojot e-pakalpojumu).

Darba inspekcijas IS ietvaros ir izveidotas saskarnes, kas ļauj Darba inspekcijas amatpersonām iegūt nepieciešamo informāciju citu iestāžu datu bāzēs. Šobrīd ir izveidotas 8 saskarnes (ar VID, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, Uzņēmumu reģistru, Iekšlietu ministrijas Informācijas centru, Valsts reģionālās attīstības aģentūru, Nacionālo veselības dienestu, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru un Nodarbinātības valsts aģentūru).

2016. gadā tika parakstīta Darba inspekcijas vienošanās ar Ekonomikas ministriju par Būvniecības informācijas sistēmā iestrādā e-pakalpojuma “Iepriekšējs paziņojums par būvdarbu uzsākšanu” un tā atskaišu moduļa lietošanu.

2.4. Eiropas Sociālā fonda projekta īstenošanas rezultāti

2016. gada 26. oktobrī Darba inspekcija ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru noslēdza vienošanos par ESF projekta “Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana” īstenošanu, kura mērķis ir uzlabot darba drošību uzņēmumos, it sevišķi bīstamo nozaru uzņēmumos.

2016. gadā projekta ietvaros tika īstenotas vairākas aktivitātes:

- ✓ 8. un 9. decembrī tika organizēts Baltijas valstu darba inspektorū pieredzes apmaiņas seminārs Latvijā;

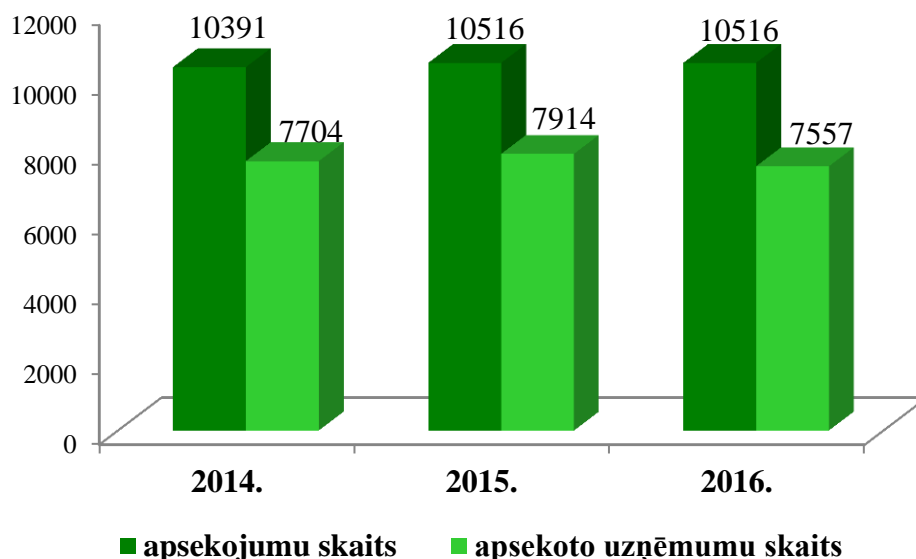
- ✓ tika aktualizētas Darba inspekcijas A moduļa apmācību programmas (4. un 5. mācību nedēļai), kā arī organizētas mācības divām jaunpieņemto amatpersonu grupām;
- ✓ tika sagatavoti un parakstīti līgumi ar sadarbības partneriem LBAS un LDDK, līdz ar to arī tika uzsākta projektā plānoto darbību “Darba strīdu praktiska risināšana”, “Mācību ekskursijas uz uzņēmumiem par labo praksi darba aizsardzības prasību ievērošanā” un “ Izglītojošas aktivitātes izglītības iestāžu audzēkņiem” īstenošana;
- ✓ lai informētu sabiedrību par projekta īstenošanu, Darba inspekcijas un sadarbības partneru mājaslapās (www.vdi.gov.lv, www.stradavesels.lv, www.arodbiedribas.lv, www.lddk.lv) tika ievietots īss apraksts par projekta mērķi, uzdevumu un plānoto rezultātu, infografika „Atbalsts darba aizsardzības prasību ieviešanai uzņēmumā” u.c., kā arī pasākumu norises vietās izvietoti informatīvi plakāti.

2.5. Valsts darba inspekcijas darbības rezultāti un sniegtie publiskie pakalpojumi

2.5.1. Uzņēmumu apsekošana

Galvenā metode, ko Darba inspekcija izmanto, uzraugot un kontrolējot darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanu, ir uzņēmumu apsekošana. Darba inspekcijas amatpersonu mērķis, apsekojot uzņēmumu, ir apzināt faktisko situāciju uzņēmumā darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomā, novērtēt tās atbilstību spēkā esošo normatīvo aktu prasībām un panākt, lai darba devēji noformētu darba tiesiskās attiecības atbilstoši normatīvo aktu prasībām, un gan darba devēji, gan nodarbinātie godprātīgi pildītu pienākumus un izmantotu savas tiesības, kā arī, lai uzņēmumos tiktu izveidota nodarbināto veselībai droša un nekaitīga darba vide. Nepilnību vai pārkāpumu konstatēšanas gadījumā tiek pieņemts lēmums par efektīvāko rīcības veidu, lai panāktu darba vides sakārtošanu uzņēmumā, nodrošinot nodarbināto veselībai un dzīvībai nekaitīgus darba apstākļus.

2016. gadā Darba inspekcijas amatpersonas veikušas 10 516 apsekojumus 7 557 uzņēmumos. Apsekojumu skaits pēdējo trīs gadu periodā nav būtiski mainījies un ir tieši saistīts ar reāli strādājošo inspektoru skaitu un mainību (skat. 4. grafiku).

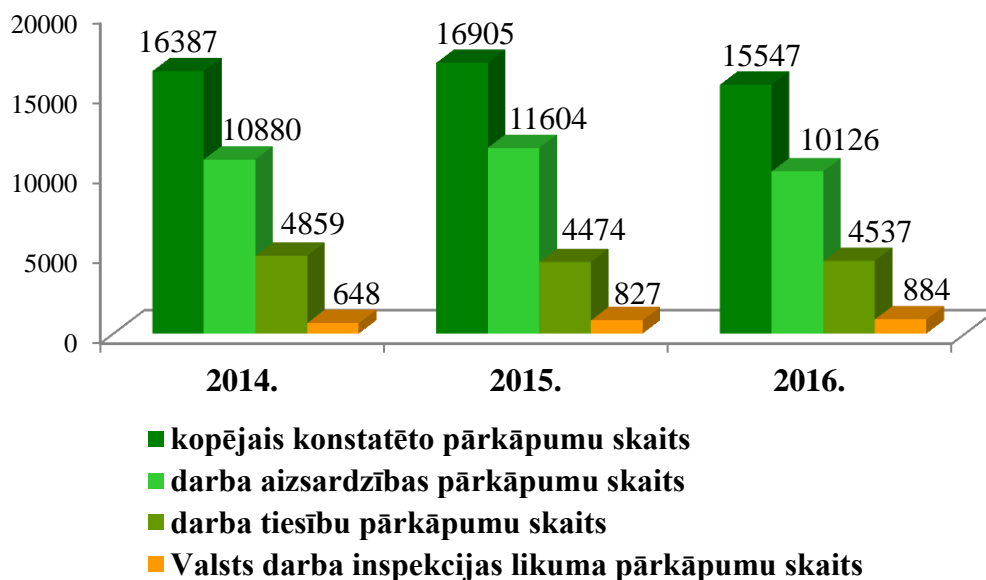

4. grafiks: Apsekojumu un apsekoto uzņēmumu skaita dinamika (2014. – 2016.)

Darba inspekcijas amatpersonas 2016. gadā konstatēja 15 547 pārkāpumus, no tiem:

- ✓ 10 126 – darba aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumi;
- ✓ 4 537 – darba tiesību normatīvo aktu pārkāpumi;
- ✓ 884 – par Valsts darba inspekcijas likuma neievērošanu.

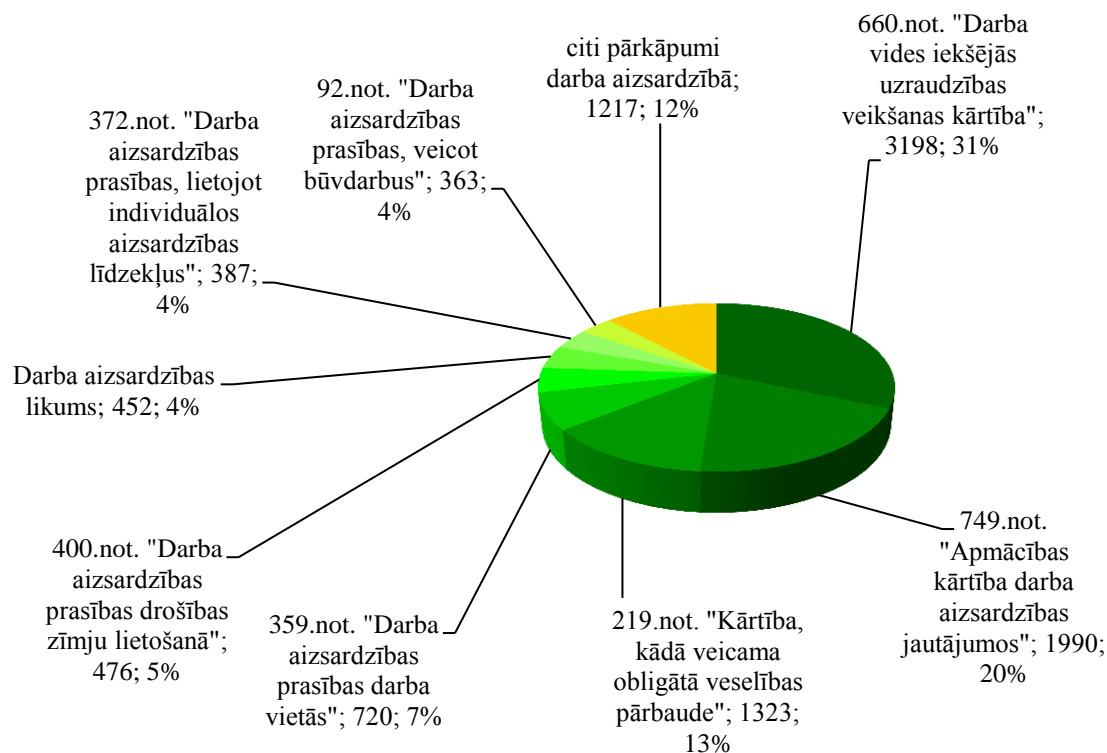
Analizējot konstatēto pārkāpumu skaitu pēdējo trīs gadu periodā, jāsecina, ka tam ir tendence samazināties, kas pamatā izriet no konstatēto darba aizsardzības pārkāpumu samazinājuma (skat. 5. grafiku).

5. grafiks: Konstatēto pārkāpumu skaita dinamika (2014. – 2016.)

Darba aizsardzību regulējošo normatīvo aktu pārkāpumi veido 65 % no visiem Darba inspekcijas amatpersonu 2016. gadā konstatētajiem pārkāpumiem. Normatīvos

aktus darba aizsardzības jomā, kuru prasību pārkāpumi 2016. gadā konstatēti visbiežāk, skat. 6. grafikā.

6. grafiks: Normatīvie akti darba aizsardzības jomā, kuru prasību pārkāpumi 2016. gadā konstatēti visbiežāk

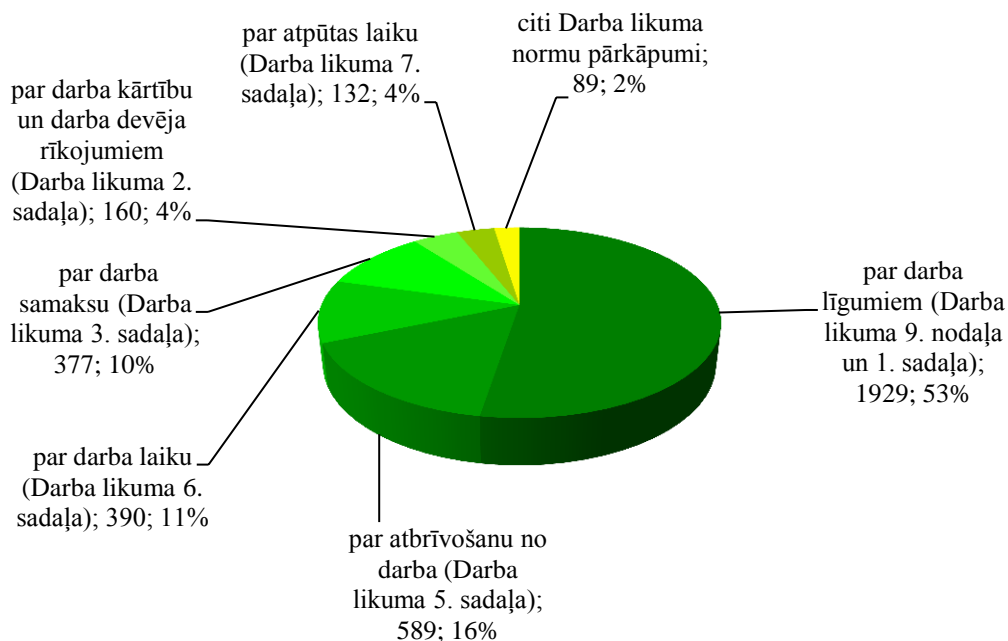
Jau vairākus gadus pēc kārtas normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi tiek konstatēti visbiežāk, ir vieni un tie paši:

- ✓ MK 02.10.2007. noteikumi Nr.660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība” – darba vides riski nav pārvērtēti vismaz reizi gadā, nav sagatavots darba aizsardzības pasākumu plāns, nodarbinātie nav informēti par darba vidē esošajiem riska faktoriem un to mazināšanas vai novēršanas pasākumiem u.c.;
- ✓ MK 10.08.2010. noteikumi Nr.749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos” - nav veikta nodarbināto instruēšana darba aizsardzībā (ievadapmācība, sākotnējā instruktaža, atkārtotā instruktaža u.c.) un/vai nav dokumentu, kas apliecina, ka instruktažas ir notikušas; instrukcijas ir saturiski nepilnīgas (tajās nav iekļauti pastāvošie darba vides riska faktori, IAL lietošanas nosacījumi u.c.); nepietiekamās un/vai nepilnīgās apmācības dēļ nodarbinātie arī nezina, kā pareizi rīkoties problēmsituācijās vai ārkārtas gadījumos;
- ✓ MK 10.03.2009. noteikumi Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude” – nodarbinātie netiek nosūtīti uz pirmreizējo OVP un periodiskajām OVP, konstatēti arī gadījumi, ka darba devējs aizpilda OVP kartes (nosūtījumus), bet reāli OVP netiek veiktas u.c.

Kaut gan MK noteikumu Nr. 660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība” prasību pārkāpumu skaits pēdējo piecu gadu periodā ir samazinājies par ceturto daļu (4 413 pārkāpumi 2012. gadā, 3 198 pārkāpumi 2016. gadā), tie joprojām ir visbiežāk konstatētie pārkāpumi. Tas liecina par nopietnām problēmām darba aizsardzības sistēmas izveidē uzņēmumos, jo darba vides risku novērtēšana ir šīs sistēmas pamats, no kura izriet arī veicamie darba aizsardzības pasākumi risku

novēršanai vai mazināšanai (IAL nodrošināšana, nodarbināto apmācība utt.). Ja darba aizsardzības sistēma uzņēmumos nav izveidota vispār vai ir izveidota formāli, tā praksē nepilda savu galveno uzdevumu - pasargāt nodarbināto veselību un dzīvību, nodrošinot, ka darba vide, kurā viņi strādā, ir droša.

Darba tiesības regulējošo normatīvo aktu pārkāpumi veido 29 % no visiem Darba inspekcijas amatpersonu 2016. gadā konstatētajiem pārkāpumiem. Savukārt, 97 % no konstatētajiem darba tiesību pārkāpumiem veido Darba likuma normu (81 %) (skat. 7. grafiku) un MK 07.09.2010. noteikumu Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.1. un 8³. punkta (16 %) pārkāpumi.

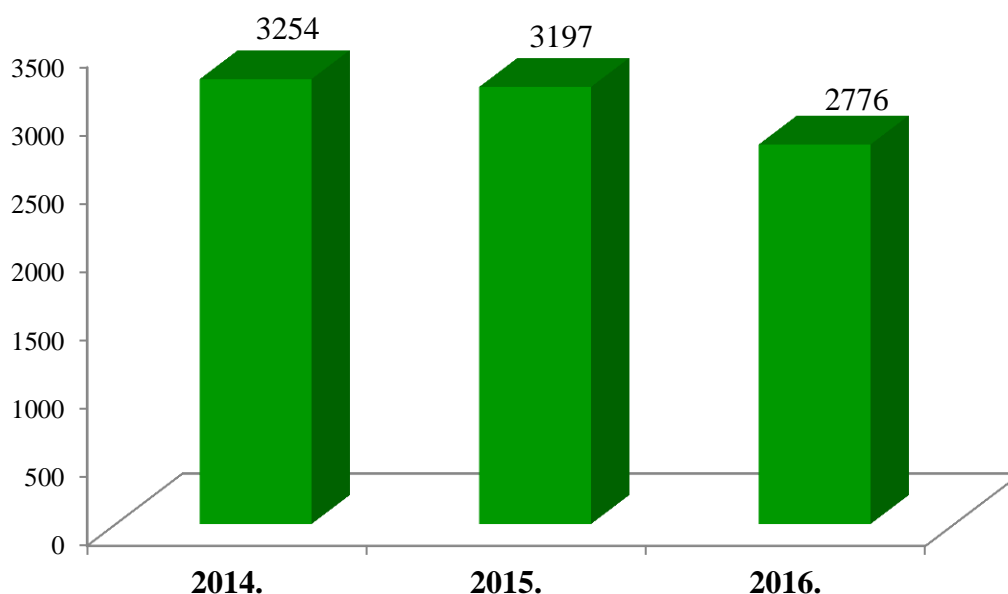
7. grafiks: Darba likuma normas, kuru pārkāpumi 2016. gadā konstatēti visbiežāk

2016. gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, darba devēji visbiežāk nebija ievērojuši Darba likuma 40. panta prasības, kuru pārkāpumi veido 34 % no visiem darba tiesisko attiecību pārkāpumiem. Konstatētie pārkāpumi saistīti ar darba līguma noslēgšanu rakstveidā un darba līguma saturu – darba līgums netiek noslēgts vispār vai tajā netiek ietverta visa informācija, kas ir norādīta Darba likuma 40. pantā, piemēram, nav norādīts nolīgtais dienas vai nedēļas darba laiks, ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma ilgums u.c. Minētos pārkāpumus darba devēji pieļauj gan nezināšanas dēļ, gan ar vēlmi manipulēt ar nodarbināto darba laiku, tā uzskaiti.

Būtiska darba tiesību pārkāpumu daļa ir saistīta ar darba tiesisko attiecību izbeigšanu – nodarbinātajam atlaišanas dienā netiek izmaksātas visas pienākošās naudas summas, t.sk., kompensācija par neizmanto to atvaļinājumu. Minēto pārkāpumu skaitam ir tendence pieaugt. Trīs gadu laikā tas ir pieaudzis par 26 %. 2014. gadā tika konstatēti 468 pārkāpumi saistībā ar atbrīvošanu no darba, 2015. gadā – 502, bet 2016. gadā – 589.

Valsts darba inspekcijas likuma pārkāpumi veido 6 % no visiem Darba inspekcijas amatpersonu 2016. gadā konstatētajiem pārkāpumiem. Tie, galvenokārt, ir Valsts darba inspekcijas likuma 5. un 12. panta pārkāpumi, kas saistīti ar Darba inspekcijas amatpersonas likumīgo prasību savlaicīgu nepildīšanu.

Darba inspekcijas amatpersonas 2016. gadā darba devējiem izsniedza 2 776 rīkojumus ar norādi konkrētā termiņā novērst konstatētos pārkāpumus (skat. 8. grafiku).

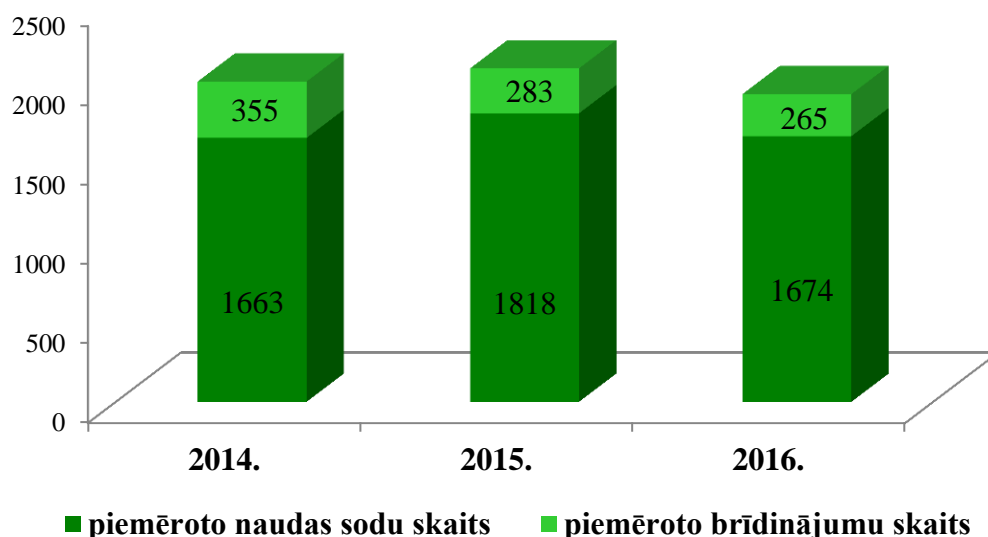

8. grafiks: Izsniegto rīkojumu skaita dinamika (2014. – 2016.)

Salīdzinot ar 2015. gadu, rīkojumu skaits ir samazinājies par 13 %. Arī izsniegto rīkojumu skaita īpatsvaram attiecībā pret veikto apsekojumu skaitu ir tendence samazināties (2016. gadā - 26 %, 2015. – 30 %, 2014. – 31 %) (apsekojumu skaitu skat. 4. grafikā). Jāuzsver, ka Darba inspekcijas amatpersona, konstatējot nepilnības vai pārkāpumus, izvērtē, cik būtisku negatīvu ietekmi tie rada vai var radīt darba vidē un/ vai nodarbināto darba tiesiskajai situācijā, un tad izsaka mutvārdu aizrādījumu vai izdod darba devējam rīkojumu, kurā ir norādīts konkrēts pārkāpums, kas jānovērš, un termiņš, kādā pārkāpums jānovērš. Rīkojuma izpilde neuzliek darba devējam papildu finansiālo, administratīvo vai cita veida slogu, jo būtībā paredz tikai minimālo darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības prasību izpildes nodrošināšanu, lai uzņēmums savā darbībā nepārkāptu normatīvo aktu prasības.

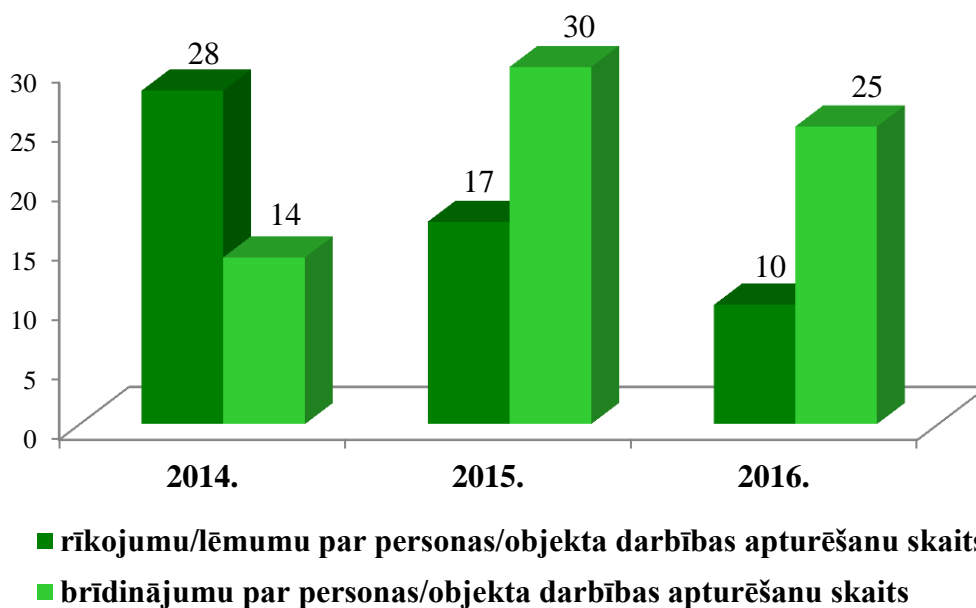
Ievērojot samērības principu starp administratīvo nodarījumu, tā sekām un piemērotā soda lielumu, Darba inspekcijas amatpersonas 2016. gadā par darba tiesisko attiecību, darba aizsardzības normatīvo aktu un Valsts darba inspekcijas likuma pārkāpumiem darba devējiem piemēroja 1 939 administratīvos sodus, kuru skaita īpatsvars attiecībā pret veikto apsekojumu skaitu ir 18 %. Piemēroto administratīvo sodu skaits, salīdzinot ar 2015. gadu, ir samazinājies par 8 % (2015. – 2 101, 2014. – 2018) (skat. 9. grafiku).

Atskaites periodā piemēroto naudas sodu summa kopā ir 802 173 Euro.

9. grafiks: Piemēroto administratīvo sodu struktūras un skaita dinamika (2014. – 2016.)

Konstatējot pārkāpumus, kas rada tiešus draudus nodarbināto dzīvībai un veselībai, Darba inspekcijas amatpersonas 2016. gadā izdeva 10 rīkojumus/lēmumus par personas/objekta darbības apturēšanu un 25 brīdinājumus par personas/objekta darbības apturēšanu (skat. 10. grafiku).

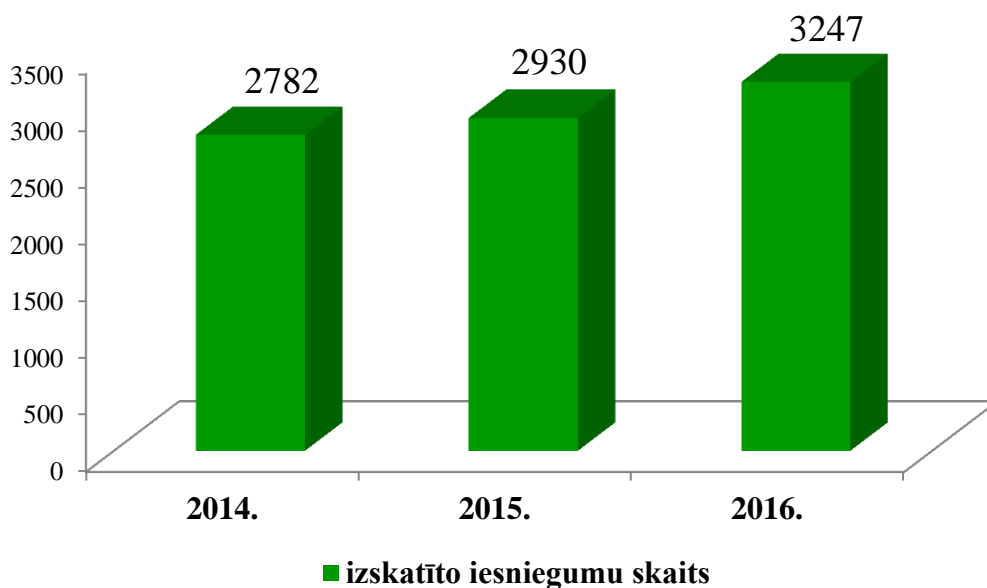

10. grafiks: Rīkojumu/lēmumu par personas/objekta darbības apturēšanu skaita un brīdinājumu par apturēšanu skaita dinamika (2014. – 2016.)

No 35 rīkojumiem/lēmumiem/brīdinājumiem par personas/objekta darbības apturēšanu 25 (71 %) tika izdoti būvobjektos. Visbiežāk (51 % gadījumu) darbi tika apturēti vai izdots brīdinājums par apturēšanu saistībā ar nedrošu darbu augstumā, t.sk., uz nedrošām vai nepilnīgi uzbūvētām sastatnēm un, veicot darbus uz jumta.

2.5.2. Iesniegumu izskatīšana

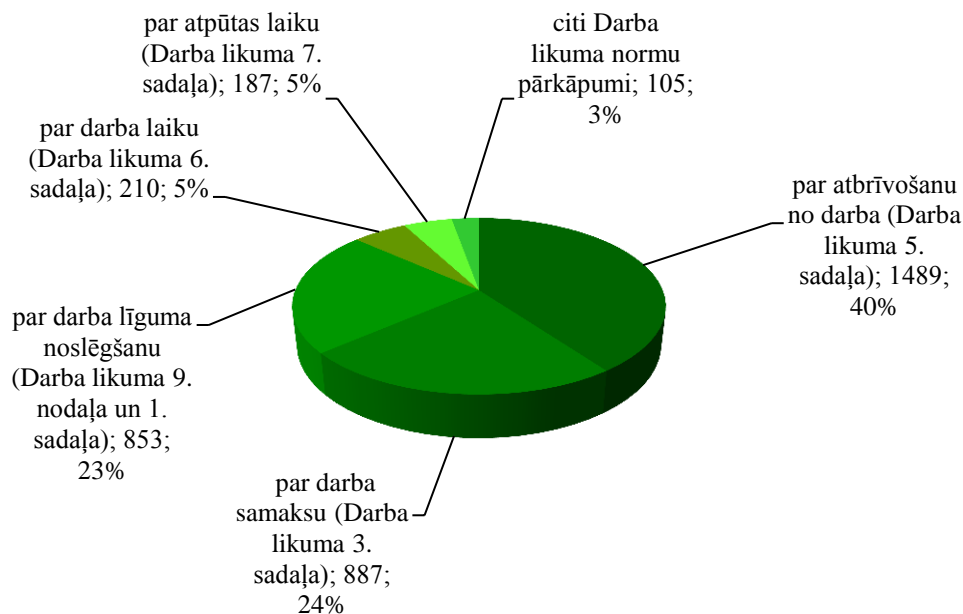
Darba inspekcijas amatpersonas 2016. gadā likumā noteiktajā kārtībā izskatīja 3 247 fizisko un juridisko personu iesniegumus, kuros bija norādīti 4 092 iespējamie pārkāpumi, no tiem darba tiesību jomā – 3 774 pārkāpumi (92 %), darba aizsardzības jomā – 281 (7 %), citi – 37 (1 %). 2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, izskatīto iesniegumu skaits ir pieaudzis par 11 % (skat. *11. grafiku*), t.sk., fizisko personu iesniegumu skaits ir pieaudzis par 10%, bet anonīmo iesniegumu skaits – par 9 %. Tas ļauj secināt, ka, iespējams, nodarbinātie ir vairāk informēti par savām tiesībām un ieņem aktīvāku nostāju, saskaroties personīgi vai redzot, ka tiek pieļauti darba tiesību pārkāpumi pret kādu citu nodarbināto. Būtiska loma tajā ir Darba inspekcijas aktivitātēm sociālajos tīklos Facebook (infografikas u.c.) un Twitter (konsultācijas, skaidrojumi u.c.).

11. grafiks: Izskatīto iesniegumu skaita dinamika (2014. – 2016.)

Jāatzīmē, ka 2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, izskatīto iesniegumu skaita īpatsvars par darba tiesisko attiecību jautājumiem attiecībā pret iesniegumu skaitu darba aizsardzības jomā nav mainījies.

No visiem iesniegumos norādītajiem, iespējamajiem darba tiesisko attiecību pārkāpumiem 3 731 jeb 99 % bija Darba likuma normu pārkāpumi (skat. *12. grafiku*).

12. grafiks: Darba likuma sadaļas, kurās iekļauto normu iespējamie pārkāpumi norādīti 2016. gadā izskatītajos iesniegumos

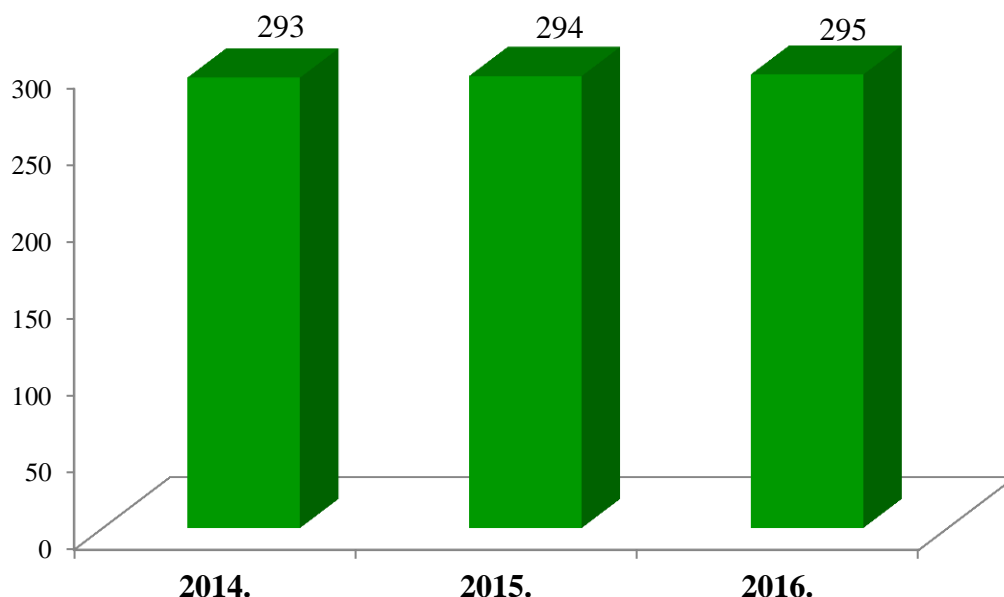
Gandrīz pusē iesniegumu norādītie iespējamie pārkāpumi bija saistīti ar darba tiesisko attiecību izbeigšanu, no tiem 86 % - par darbiniekam pienākošos naudas summu izmaksu (Darba likuma 128. pants). Darba devējs, pārtraucot darba tiesiskās attiecības, darbiniekam nav izmaksājis visas pienākošās naudas summas (pilnu aprēķinu), piemēram, nav aprēķinājis un izmaksājis kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu vai izmaksājis nepilnu kompensāciju. Tāpat iesniegumos bija norādīti gadījumi, ka, izbeidzot darba tiesiskās attiecības, darba devējs, iespējams, nav ievērojis Darba likumā noteikto atlaišanas procedūru.

Analizējot iesniegumos norādītos iespējamos pārkāpumus, jāsecina, ka arī 2016. gadā, tāpat kā iepriekš, vairāk kā puse no tiem (55 %) ir saistīti ar nopelnītās naudas neizmaksāšanu darbiniekam (Darba likuma 3. sadaļa, 128. pants, 149. panta piektā daļa) – darba algas izmaksas kavējumi, piemaksu neizmaksa, pilna aprēķina neizmaksa u.c.

Iesniegumu izskatīšanas rezultātā tika konstatēti 1 914 darba tiesisko attiecību pārkāpumi un 1 081 darba aizsardzības normu pārkāpums³. Darba devējiem tika izsniegti 489 rīkojumi ar norādījumu novērst konstatētos pārkāpumus, bet 960 gadījumos par konstatētajiem pārkāpumiem darba devēji tika administratīvi sodīti, no tiem 217 gadījumos, piemērojot brīdinājumu, un 743 – naudas sodu, kā arī izsniegti 3 brīdinājumi par personas/objekta darbības apturēšanu. Tāpat tika izsniegti 206 brīdinājumi par administratīvo aktu piespiedu izpildi un 6 izpildrīkojumi par piespiedu naudu.

2016. gadā Darba inspekcijā kopā saņemti 295 apstrīdēšanas iesniegumi un sūdzības administratīvo pārkāpumu lietās. Pēdējos trīs gados minēto pārsūdzību skaits nav mainījies (skat. 13. grafiku).

³ Visi pārkāpumi, kas konstatēti apsekojumos, kas veikti ar nolūku izskatīt iesniegumu. Minētajos apsekojumos var tikt konstatēti arī pārkāpumi, kas nav norādīti konkrētajā iesniegumā.

13. grafiks: Darba inspekcijā saņemto apstrīdēšanas iesniegumu un sūdzību administratīvo pārkāpumu lietās skaita dinamika (2014. – 2016.)

Apstrīdēšanas iesniegumu skaita īpatsvars attiecībā pret kopējo Darba inspekcijas izdoto administratīvo aktu, faktisko rīcību un lēmumu administratīvo pārkāpumu lietās skaitu joprojām bija neliels un 2016. gadā veidoja 3,6 % (2015. - 3,5 %, 2014. – 3,5 %).

2016. gadā tika izskatīti 226 apstrīdēšanas iesniegumi un sūdzības (skat. 6.tabulu).

6. tabula: 2016. gadā Darba inspekcijas direktora izskatīto apstrīdēšanas iesniegumu un sūdzību analīze

	skaits kopā	lēmumi par soda uzlikšanu	rīkojumi	akti par nelaimes gadījumu darbā	faktiskā rīcība (t.sk. atbildes uz iesniegumiem)	citi
Darba inspekcijas direktora izskatītās sūdzības un pieņemtie lēmumi	226	158	12	22	28	6 ⁴
<i>no tiem:</i>						
atstāts negrozīts	118	92	5	5	18	6
pilnībā atcelts	23	13	3	1		
atstāts bez izskatīšanas	9	6	1			
grozīts	34	20	1	14		
nodots atkārtotai izskatīšanai	4		1	1	2	
atcelts daļā	31	20	1	1	8	
izteikts mutvārdu aizrādījums	7	7				

Kopumā no 2016. gadā izskatītajām lietām 52 % gadījumu apstrīdētie administratīvie akti, faktiskā rīcība un pārsūdzētie lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās ir pilnībā atstāti spēkā, bet pilnībā atcelti - 10 %. 2016. gadā Darba inspekcijas

⁴ Lēmums par rīkojuma darbības apturēšanu – 3, par zaudējumu atlīdzību – 3.

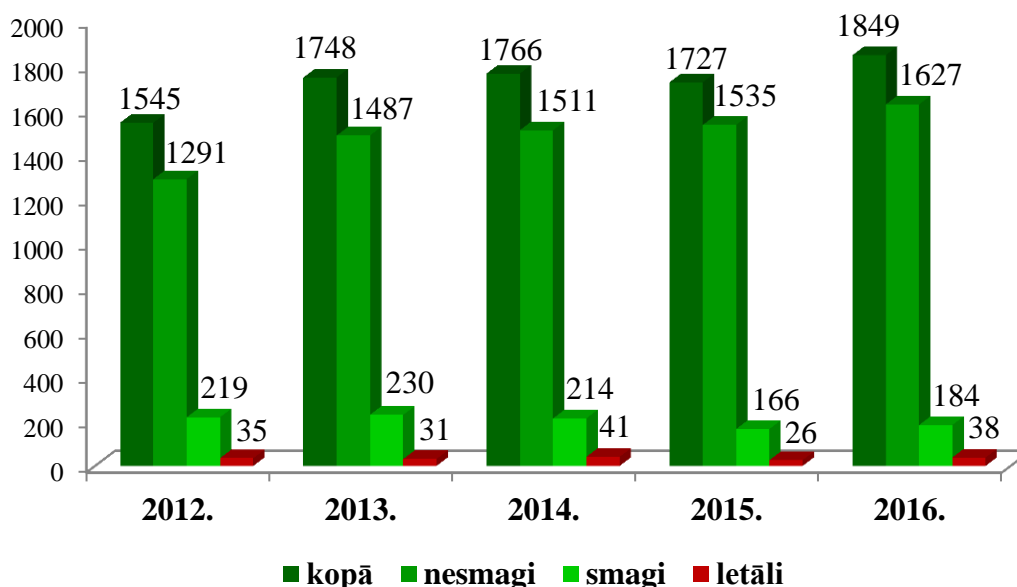
direktors visvairāk (70 %) lēmumu ir pieņēmis saistībā ar piemērotajiem administratīvajiem sodiem, no tiem 8 % lietu inspektoru pieņemtie lēmumi par administratīvā soda uzlikšanu pilnībā atcelti, bet atstāti spēkā (atstāts negrozīts un atstāts bez izskatīšanas) 62 %. Jāpiebilst, ka no 158 izskatītajām administratīvo sodu lietām 74 jeb 47 % bija par neregistrētu nodarbināšanu. Darba inspekcijas pieņemtie lēmumi par administratīvā soda piemērošanu tiek apstrīdēti visvairāk, jo tie vistiešāk un būtiskāk ietekmē darba devēja intereses.

Apstrīdēšanas iesniegums vai sūdzība lielākoties tika atstāta bez izskatīšanas, ja darba devējs bija nokavējis apstrīdēšanas termiņu. 2016. gadā tāds lēmums tika pieņemts 6 gadījumos. Minētajos gadījumos tipiska bija situācija, ka darba devējs nebija sadarbojies ar Darba inspekciju un nebija ieradies uz lietas izskatīšanu, kā arī pastā nebija izņēmis Darba inspekcijas nosūtīto lēmumu, tādējādi cerot izvairīties no sankcijām. Parasti šādos gadījumos pārsūdzības iesniegums tiek iesniegts pēc tam, kad tiesu izpildītājs uzsācis lēmuma izpildi, bet tad jau apstrīdēšanas termiņš ir nokavēts, un sūdzība netiek skatīta pēc būtības. Līdz ar to darba devējam tomēr nav iespējams izvairīties no sankcijām par likumpārkāpumiem.

2016. gadā 86 % no tiesā pārsūdzētajiem un izskatītajiem Darba inspekcijas direktora pieņemtajiem lēmumiem ir atstāti spēkā.

2.5.3. 2016. gadā notikušo nelaimes gadījumu darbā izmeklēšana un reģistrācija⁵

Saskaņā ar Darba inspekcijas rīcībā esošo informāciju 2016. gadā nelaimes gadījumos darbā kopā cieta 1 849 nodarbinātie, no tiem 38 gāja bojā un 184 nodarbinātie guva smagus veselības traucējumus. Salīdzinot ar 2015. gadu, 2016. gadā darbā notikušo nelaimes gadījumu skaits ir palielinājies visās veselības traucējumu smaguma grupās, bet pēdējo piecu gadu laikā kopējais nelaimes gadījumos darbā cietušo skaits ir palielinājies par 20 % (skat. 14. grafiku).

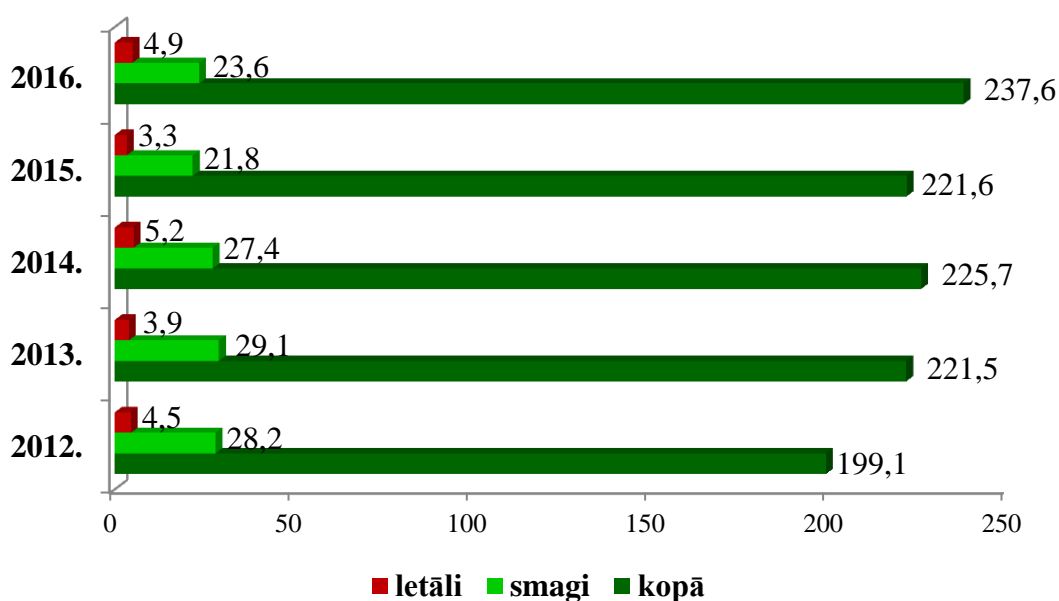

14. grafiks: Nelaimes gadījumu darbā skaita dinamika (2012.-2016.)

Nepārtraukta pieauguma tendence vērojama attiecībā uz nesmago darbā notikušo nelaimes gadījumu skaitu, kas varētu liecināt arī par to, ka notikušie nelaimes

⁵ Statistiskā informācija par darbā notikušajiem nelaimes gadījumiem 2016. gadā apkopota 1.pielikumā.

gadījumi tiek mazāk slēpti. Jāatzīmē, ka līdz ar to 2016. gadā arī uz 100 000 nodarbinātajiem ir palielinājies darbā notikušo nelaimes gadījumu skaits visās veselības traucējumu smaguma grupās (skat. 15. grafiku).

15. grafiks: Nelaimes gadījumos darbā kopējais, smagi cietušo un bojāgājušo skaits uz 100 000 nodarbinātajiem (2012. – 2016.)

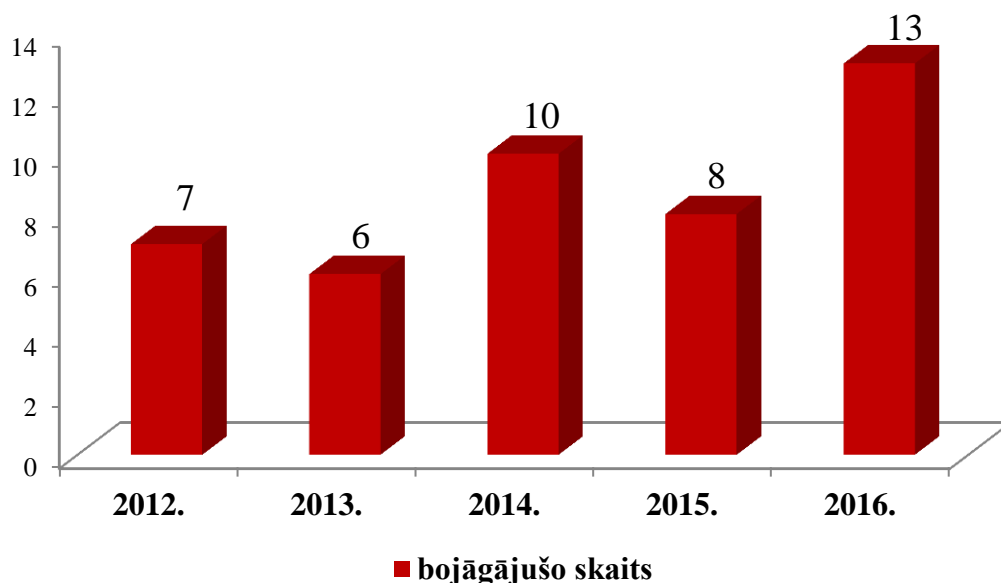
2016. gadā, tāpat kā iepriekš, visvairāk nelaimes gadījumi darbā notikuši apstrādes rūpniecībā, kurā reģistrēti 556 nelaimes gadījumi darbā jeb 30 % no visiem notikušajiem nelaimes gadījumiem darbā kopā. Savukārt, no visām 24 apstrādes rūpniecības apakšnozarēm pirmajā vietā nelaimes gadījumu skaita ziņā ir kokapstrādes nozare, kurā notikuši 38 % no visiem apstrādes rūpniecības nozarē notikušajiem nelaimes gadījumiem. Tomēr jānorāda, ka 2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, kokapstrādes nozarē būtiski - par 26 % - ir samazinājies smagi cietušo skaits. Pārtikas produktu ražošana ir otra apstrādes rūpniecības apakšnozare, kurā visvairāk notikuši nelaimes gadījumi darbā - 86 jeb 15 % no visiem apstrādes rūpniecībā notikušajiem.

2016. gadā otrajā vietā darbā notikušo nelaimes gadījumu skaita ziņā ierindojās transporta un uzglabāšanas nozare (2015. gadā trešajā vietā). Minētajā nozarē kopējais nelaimes gadījumu skaits ir pieaudzis par 23 %, būtiski pieaudzis tieši smagi cietušo skaits - par 38 %.

Trešā nozare, kurā visvairāk notikuši nelaimes gadījumi darbā, ir tirdzniecība. Salīdzinājumā ar 2015. gadu kopējais nelaimes gadījumu skaits nozarē nav mainījies, bet 2016. gadā būtiski - par 70 % - ir palielinājies smagi cietušo skaits. Tirdzniecības nozarē nodarbinātie 53 % gadījumu smagas traumas guva, pakrītot vai krītot no augstuma. Jāatzīmē, ka pēdējos gados nereti tiek izmeklēti un arī atzīti par nelaimes gadījumiem darbā, kas saistīti ar darba vides faktoru iedarbības rezultātu, tādi gadījumi, kad nodarbinātais traumas guvis pēkšņa veselības stāvokļa pasliktināšanās dēļ. 2016. gadā Darba inspekcija tirdzniecības nozarē izmeklēja 2 darbā notikušus nelaimes gadījumus, kad nodarbinātie pēkšņi, zaudējot samaņu un krītot, guva smagas traumas.

2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, letālo nelaimes gadījumu skaits ir pieaudzis par 46 %. Pirmajā vietā ierindojas transporta un uzglabāšanas nozare, kurā notikuši 34% jeb trešā daļa no visiem Latvijā darbā notikušajiem letālajiem nelaimes

gadījumiem. Jāatzīmē, ka pēdējo trīs gadu laikā minētā nozare bojāgājušo skaita ziņā ir līdere (skat. 16. grafiku).

16. grafiks: Nelaiemes gadījumos darbā bojāgājušo skaita dinamika transporta un uzglabāšanas nozarē (2012. – 2016.)

Transporta un uzglabāšanas nozarē 2016. gadā notikuši 7 letāli nelaimes gadījumi darbā, kas bija saistīti ar nodarbinātā pēkšņu veselības stāvokļa pasliktināšanos, kā rezultātā iestājusies nāve. Lielākā daļa no minētajiem nodarbinātajiem gāja bojā, pildot darba pienākumus ārvalstīs. Ārvalstīs notikušos nelaimes gadījumus darbā saskaņā ar MK 2009. gada 25. augusta noteikumu Nr. 950 “Nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība” prasībām izmeklē darba devējs, un tās neparedz minēto gadījumu izmeklēšanas materiālus nosūtīt Aroda un radiācijas medicīnas centra ārstu komisijai arodslimībās, kas izvērtētu, vai konkrētais letālais nelaimes gadījums ir sasaistāms ar darba vides faktoru iedarbību. Līdz ar to visus gadījumus, kad letālais nelaimes gadījums darbā noticis ārzemēs, darba devējs ir atzinis par saistītiem ar darba vides riska faktoru ietekmi. Transporta un uzglabāšanas nozarē 5 nodarbinātie gāja bojā ceļu satiksmes negadījumā. Jāuzsver, ka vairāk kā pusei no transporta un uzglabāšanas nozarē bojāgājušajiem nodarbinātajiem OVP nebija veikta. Negatīvā tendence – nenosūtīt nodarbinātos uz OVP - nozarē tiek konstatēta jau vairākus gadus pēc kārtas.

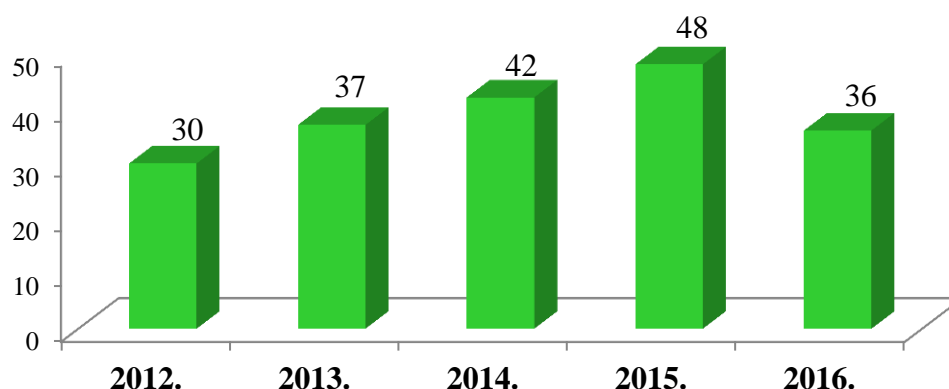
2016. gadā transporta un uzglabāšanas nozarē visi bojāgājušie bija vīrieši, no tiem 11 (85 %) bija transportlīdzekļu vadītāji (kravas automobiļa vadītāji, autobusa vadītājs). Bojāgājušā vidējais vecums bija 52 gadi, bet vidējais darba stāžs – nepilni 4 gadi.

Otrajā vietā 2016. gadā bojāgājušo skaita ziņā ierindojas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozare (7 bojāgājušie). Vislielākais bojāgājušo skaits bija tieši augkopības un lopkopības apakšnozarē, kad, saindējoties ar metāna gāzi, vienlaicīgi gāja bojā 4 nodarbinātie.

2016. gadā trešo vietu bojāgājušo skaita ziņā ieņem divas nozares - apstrādes rūpniecība un būvniecība, katrā no tām gājuši bojā 5 nodarbinātie. Jāpiebilst, ka būvniecībā 3 letālie nelaimes gadījumi darbā bija saistīti ar būvniecības darbu veikšanu, bet 2 nodarbinātie gāja bojā ceļu satiksmes negadījumā.

Analizējot 2016. gadā notikušo nelaimes gadījumu darbā datus, Darba inspekcija ir izveidojusi smagi cietuša nodarbinātā raksturojumu jeb portretu. 2016. gadā nelaimes gadījumos darbā visbiežāk smagi cietušais bija vienkāršo profesiju strādnieks (piemēram, palīgstrādnieks, apkopējs, sētnieks, noliktavas darbinieks u.c.), ap 48 gadus vecs vīrietis ar 5 gadu darba stāžu. Smagais nelaimes gadījums darbā noticis trešdienas pusdienlaikā.

2016. gadā Darba inspekcija izmeklēja 39 letālus nelaimes gadījumus darbā, kas nebija saistīti ar darba apstākļiem un darba vides faktoru iedarbību (skat. 17. grafiku), no tiem 36 (92 %) bija t.s. dabīgās nāves gadījumi⁶. Savukārt, pārējie 3 letālie nelaimes gadījumi darbā, kas izmeklēšanas rezultātā tika atzīti par nesaistītiem ar darba apstākļiem un darba vides faktoru iedarbību, bija tiešā cēloņsakarībā ar to, ka bojāgājušais lietojis alkoholu, izdarījis pašnāvību, kā arī tādi nelaimes gadījumi, kas notikuši pirms vai pēc darba laika, tajā skaitā pārtraukumos. 2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, dabīgās nāves gadījumu skaits ir samazinājies par 25 %.

17. grafiks: Dabīgās nāves gadījumu skaita dinamika (2012. – 2016.)

2016. gada dati liecina, ka visvecākais dabīgā nāvē darba vietā mirušais nodarbinātais bija 74 gadu vecs, bet jaunākajam bija tikai 27 gadi. Savukārt, bojāgājušā vidējais vecums bija 54 gadi un darba stāžs – mazliet vairāk kā 3 gadi. Dabīgās nāves gadījums visbiežāk noticis pirmdien, līdz pusdienlaikam. Visbiežāk dabīgā nāvē darba vietā miruši vienkāršo profesiju nodarbinātie (apkopējs, krāvējs, dažādu darbu palīgstrādnieks u.c.), transportlīdzekļu vadītāji un kvalificēto profesiju nodarbinātie (būvnieki, remontstrādnieki, mehāniķi u.c.). Dabīgā nāvē darba vietā miruši apstrādes rūpniecībā (19 %), transporta un uzglabāšanas nozarē (19 %), būvniecībā (8 %) u.c. nozarēs nodarbinātie.

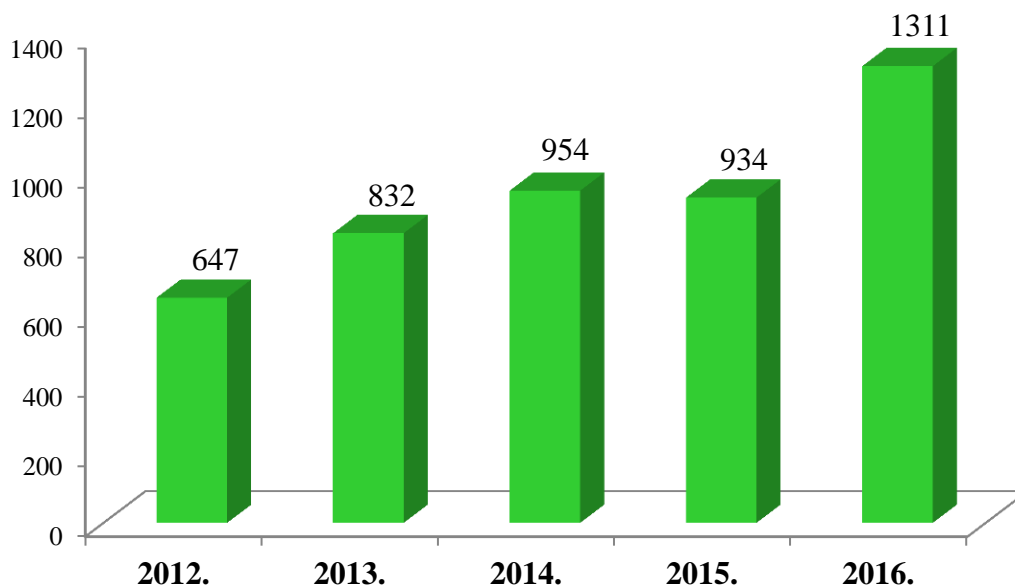
2.5.4. 2016. gadā sagatavoto darba vietas higiēnisko raksturojumu un to apstiprinājumu analīze⁷

Darba inspekcija piedalās arodslimību gadījumu izmeklēšanā, sagatavojot darba vietas higiēniskos raksturojumus (DVHR). 2016. gadā, pamatojoties uz arodslimību ārstu pieprasījumiem, Darba inspekcijas amatpersonas sagatavoja 1 311 DVHR (skat. 18. grafiku). DVHR pieprasījumu skaits 2016. gadā ir būtiski pieaudzis, salīdzinot ar 2015. gadu, tika sagatavots par 40% DVHR vairāk. Jāpiebilst, ka 2016. gadā

⁶ Akts par nelaimes gadījumu darbā ir sagatavots atbilstoši MK 25.08.2009. noteikumu Nr.950 „Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība” 35.² punktam, kurā noteikts, ka Darba inspekcija, ņemot vērā Aroda un radiācijas medicīnas centra ārstu komisijas arodslimībās sniegto atzinumu, izvērtē nelaimes gadījuma cēloņus un secina, ka cietušā nāves cēlonis darba vietā nav darba vides faktoru iedarbības rezultāts.

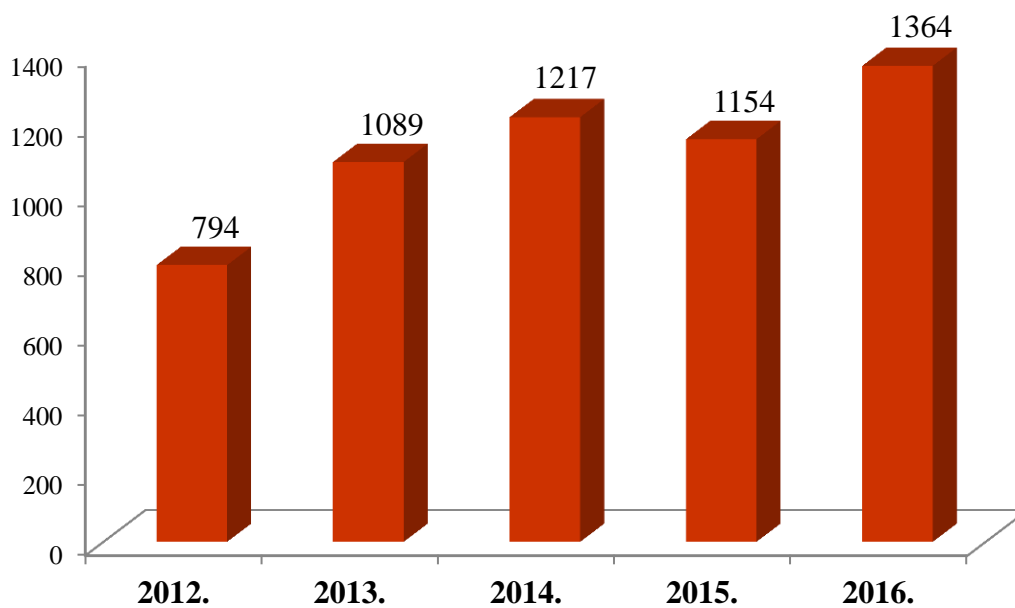
⁷ Statistiskā informācija par pirmreizēji atzītajiem arodslimniekiem 2016. gadā apkopota 2. pielikumā.

sagatavoto DVHR skaits ir lielākais pēdējo piecu gadu laikā, salīdzinot ar 2012. gadu, tas ir divkārtšojies.

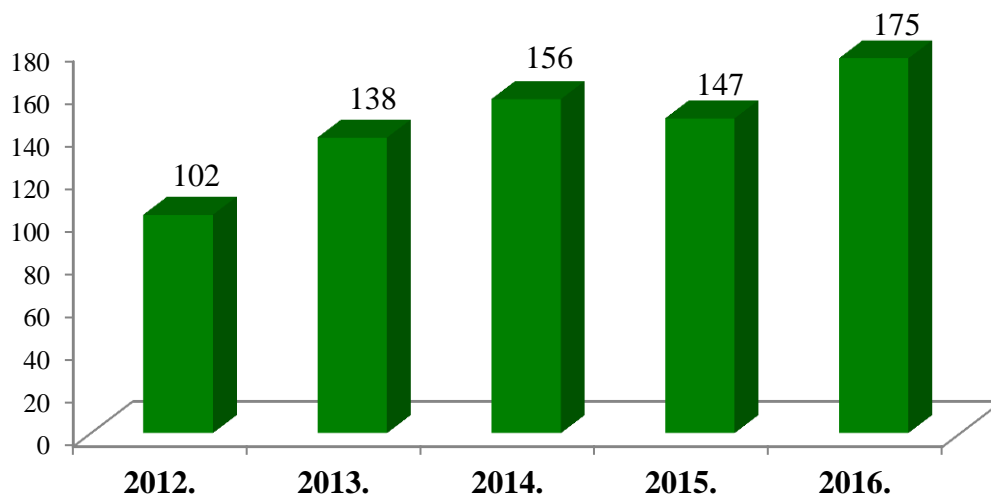
18. grafiks: Sagatavoto DVHR skaita dinamika (2012. – 2016.)

2016. gadā saskaņā ar Aroda un radiācijas medicīnas centra sniegto informāciju tika apstiprināti 1 364 pirmreizējie arodslimnieki. Arī te jāatzīmē, ka ne tikai, salīdzinot ar 2015. gadu, bet arī pēdējo piecu gadu laikā pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaits ir būtiski pieaudzis (skat. 19. grafiku).

19. grafiks: Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita dinamika (2012. – 2016.)

2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gada datiem, pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaits uz 100 000 nodarbinātajiem ir pieaudzis par 19 % (skat. 20. grafiku).

20. grafiks: Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita dinamika uz 100 000 nodarbinātajiem (2012. – 2016.)

2016. gadā visvairāk pirmreizējie arodslimnieki apstiprināti apstrādes rūpniecībā (332 pirmreizējie arodslimnieki jeb 24 %), transporta un uzglabāšanas nozarē (234 pirmreizējie arodslimnieki jeb 17 %), veselības un sociālās aprūpes nozarē (185 pirmreizējie arodslimnieki jeb 14 %), tirdzniecībā (143 pirmreizējie arodslimnieki jeb 10 %) un būvniecībā (83 pirmreizējie arodslimnieki jeb 6 %).

Apstrādes rūpniecībā visbiežāk pirmreizējie arodslimnieki apstiprināti pārtikas produktu ražošanā, kokapstrādē un apģērbu ražošanā. No visām 24 apstrādes rūpniecības apakšnozarēm minētajās trīs apakšnozarēs kopā apstiprināti 181 jeb 55 % pirmreizējo arodslimnieku, kuri strādājuši tādās profesijās kā gaļas apstrādes iekārtas operators, piena produktu ražošanas iekārtas operators, zivju apstrādātājs, konditors, preču iesaiņotājs, transportlīdzekļa vadītājs u. c.

Apstrādes rūpniecībā nodarbinātajiem, pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimniekiem visbiežāk tika diagnosticēta karpālā kanāla slimība (kuru izraisa nerva saspiešana plaukstas pamatnē) un dažādas muguras slimības (radikulīts, spondiloze u.c.). Minētās slimības, galvenokārt, izraisa pārmērīga fiziskā slodze, kā arī vienveidīgas kustības.

Transporta un uzglabāšanas nozarē pirmreizēji apstiprinātie arodslimību gadījumi visvairāk bijuši sauszemes transporta apakšnozarē - 177 jeb 76 %. Pārsvarā tie bija transportlīdzekļu vadītāji un montieri. Abu profesiju nodarbinātie arodslimības lielākoties ieguvuši, ilgstoši strādājot dažādu fizikālo faktoru (trokšņa, vibrācijas u.c.) ietekmē. Viena no visbiežāk diagnosticētajām arodslimībām bija vibrācijas slimība, kā arī karpālā kanāla slimība un mugurkaula slimības, kuras lielā mērā izraisījuši biomehāniskie faktori (darbs piespiedu pozā, smagumu pārvietošana, fiziskās pārslodzes utt.).

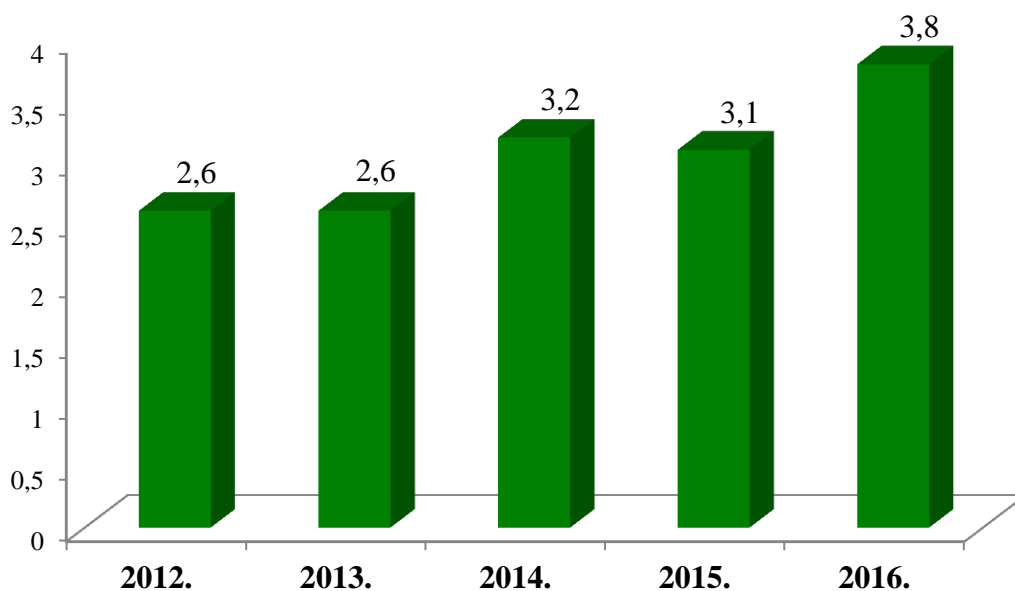
Gan veselības un sociālās aprūpes nozarē, gan tirdzniecībā un būvniecībā 2016. gadā visbiežāk tika konstatētas nervu sistēmas slimības (karpālā kanāla slimība u.c.) un skeleta – muskuļu – saistaudu slimības (mugurkaula slimības u.c.).

Saskaņā ar 2016. gadā pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku datiem arodslimnieku vidējais vecums bija nepilni 54 gadi un kopējais darba stāžs – 29 gadi. Savukārt, vidējais darba stāžs kaitīgo faktoru ietekmē – vairāk kā 26 gadi, kas ir par 2 gadiem vairāk kā 2015. gadā. Tas liecina, ka arodslimnieka statuss nodarbinātajam tika piešķirts darbspējīgā vecumā, kad līdz Latvijā noteiktajam pensionēšanās laikam

vēl būtu jāstrādā apmēram desmit gadi. No visiem 1 364 pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimniekiem 64 % bija sievietes.

Jāatzīmē, ka arodslimības nerodas pēkšņi. Tās attīstās pakāpeniski, daudzo darba gadu laikā. Tāpat ļoti bieži nodarbinātie, kuri jau ir slimojuši vairākus gadus, baidoties zaudēt darbu, pie ārsta vēršas novēloti. Tāpēc arī diagnosticētās arodslimības grūtāk pakļaujas ārstēšanai nekā tad, ja tās tiktu diagnosticētas jau agrīnā stadijā.

Saskaņā ar Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas Aroda un radiācijas medicīnas centra datiem 2016. gadā vienam pirmreizēji apstiprinātajam arodslimniekam diagnosticētas vidēji 3,8 slimības. Tas ir lielākais skaits pēdējo piecu gadu periodā (skat. 21. grafiku).

21. grafiks: Vidēji vienam pirmreizēji apstiprinātajam arodslimniekam diagnosticēto slimību skaita dinamika (2012. – 2016.)

Diagnosticētās arodslimības, galvenokārt, izraisa biomehāniskie faktori (pārmērīga fiziskā slodze, nepareizas un vienveidīgas kustības, darbs piespiedu pozā, smagumu pārvietošana, fiziskās pārslodzes u.c.) un fizikālie faktori (vibrācija, troksnis u.c.), tāpēc arodslimību ārstu komisijas ieteikumi darba devējam nodarbinātā darba apstākļu uzlabošanai visbiežāk bija:

- ✓ samazināt slodzi statistiskajās pozās;
- ✓ samazināt slodzi darbā ar bieži atkārtotām, vienveidīgām kustībām;
- ✓ nodrošināt pareizu darba vietas un aprīkojuma ergonomiku.

2.5.5. Konsultāciju sniegšana un sociālo dialogu organizēšana

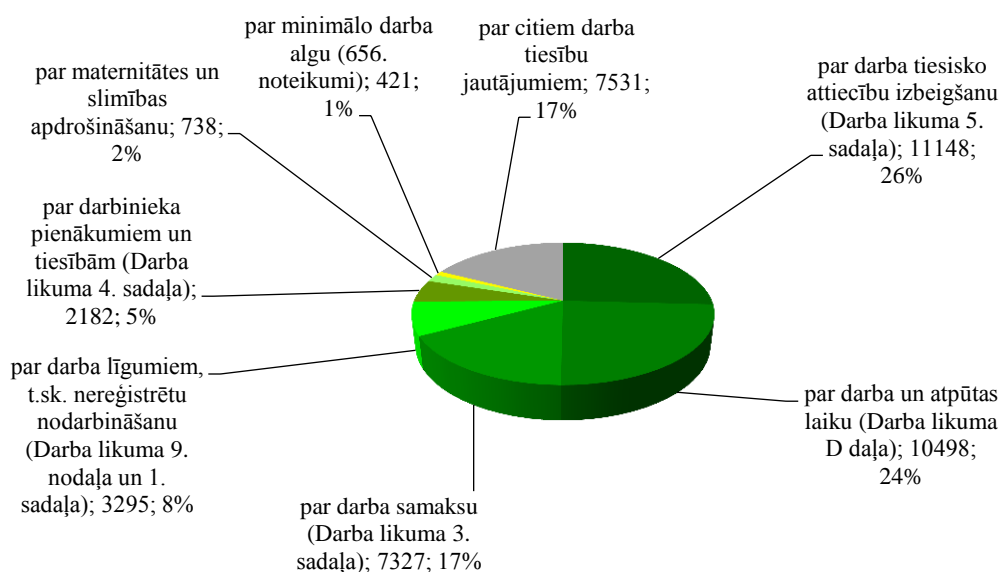
Apjomīgu un būtisku darbu Darba inspekcijas amatpersonas veic, konsultējot visus interesentus Darba inspekcijas birojos un Konsultatīvajā centrā apmeklētāju pieņemšanas laikā, pa konsultatīvo tālruni un elektroniski (t.sk., sociālajos tīklos), kā arī Valsts vienotajā klientu apkalpošanas centrā (Rīgā, Talejas ielā 1).

2016. gadā sniegtas konsultācijas 40 773 klientiem, no tiem 57 % bija nodarbinātie, 40 % - darba devēji un 3 % - citi interesenti.

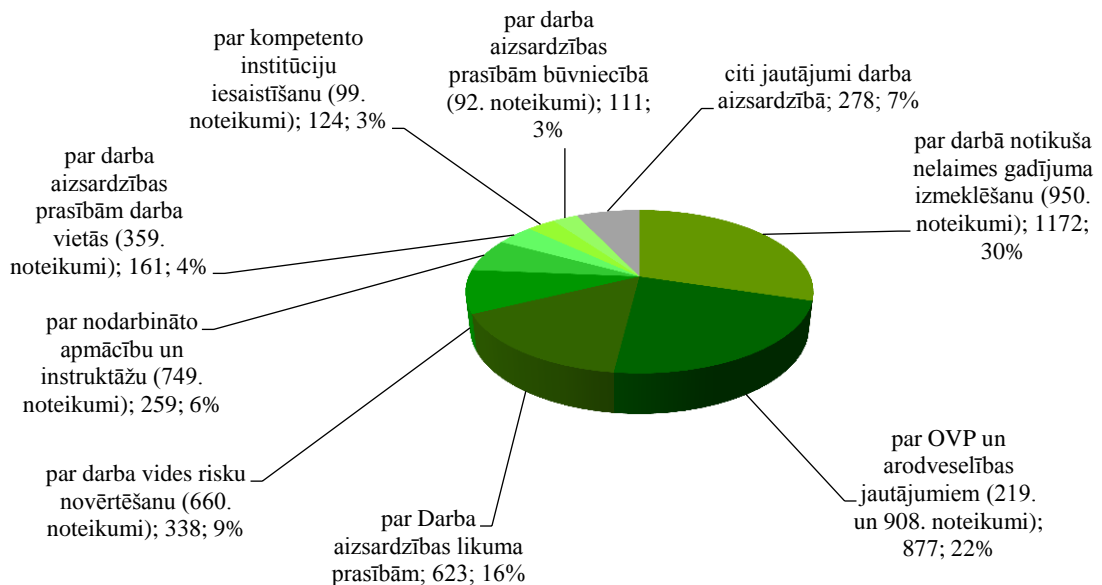
2016. gadā pa konsultatīvo tālruni tika sniegtas 80 % konsultāciju, 17 % konsultāciju tika sniegtas klātienē, bet 3 % - elektroniski. Darba inspekcijas sociālo tīklu profilos, kur jautājumi tiek uzdoti, lai atbildi saņemtu ļoti ātri, 2016. gadā kopā tika sniegtas 138 konsultācijas.

Konsultācijās kopā tika sniegtas atbildes uz 51 267 jautājumiem, no tiem 43 140 - par darba tiesiskajām attiecībām (skat. 22. grafiku), 3 943 - par darba aizsardzību (skat. 23. grafiku) un 4 184 - par citiem jautājumiem.

2016. gadā aktualizējās nodarbinātības un atalgojuma jautājumi atsevišķās nozarēs, piemēram, izglītības un ārstniecības jomā. Ne visas tiesiskās attiecības, kas veidojas starp darba devēju un nodarbināto saistībā ar darba veikšanu, ir noregulētas Darba likumā. Ņemot vērā, ka speciālie likumi, kas regulē nodarbinātības jautājumus atsevišķās nozarēs, nevieš pilnu skaidrību par darbinieka nodarbinātību, Darba inspekcija sniedza viedokli par kopsakarībām, kas apvieno darba tiesiskās attiecības regulējošos normatīvos aktus ar speciālajos likumos ietverto regulējumu. Līdz ar to 2016. gada otrajā pusgadā ievērojami pieauga skaidrojumu skaits par darba tiesiskās attiecības regulējošo normatīvo aktu piemērošanu kopsakarā ar citiem normatīvajiem aktiem, piemēram, Civillikumu, Izglītības likumu, Ārstniecības likumu, likumu „Par pašvaldībām”, kā arī ar iepriekšminētajiem likumiem saistītajiem MK noteikumiem.

22. grafiks: 2016. gadā sniegtajās konsultācijās atbildēto jautājumu par darba tiesiskajām attiecībām skaita sadalījums

23. grafiks: 2016. gadā sniegtajās konsultācijās atbildēto jautājumu par darba aizsardzību skaita sadalījums

Konsultācijas darba aizsardzības jomā visvairāk sniegtas:

- ✓ par to, kā rīkoties, ja uzņēmumā noticis nelaimes gadījums darbā (par apstākļu un pazīmju kopumu, pēc kuriem nosaka, vai tas patiešām ir nelaimes gadījums darbā, vai tikai negadījums; kā sākt darbā notikuša nelaimes gadījuma izmeklēšanu, par ārvalstīs notikušo nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanu u.c.);
- ✓ skaidrojoša un precizējoša informācija par dažādām OVP veikšanas niansēm (vai sezonas darbos nodarbinātajiem nepieciešams veikt OVP u.c.);
- ✓ par to, kā darba devējam ir jārīkojas, ja kādam no nodarbinātajiem ir piešķirts arodslimnieka statuss;
- ✓ par redzes korekcijas līdzekļu (brilļu) apmaksu;
- ✓ par darba aizsardzības koordinatoriem būvniecībā u.c.

2016. gadā tika sniegtas arī konsultācijas un skaidrojumi, kā lietot portālā www.latvija.lv pieejamos Darba inspekcijas e-pakalpojumus.

Saskaņā ar Valsts darba inspekcijas likumu viens no Darba inspekcijas uzdevumiem ir veicināt sociālo dialogu un veikt pasākumus, lai sekmētu domstarpību novēršanu starp darba devēju un nodarbinātajiem, nepieciešamības gadījumā pieaicinot darbinieku pārstāvjus. Darba inspekcija, saskaroties ar sarežģītām un grūti risināmām konfliktsituācijām uzņēmumos, aicināja puses tās risināt sociālā dialoga ietvaros. 2016. gadā Darba inspekcija organizēja vienu sociālo dialogu, kurā tika risināti jautājumi par uzņēmuma vadības un darbinieku efektīvu un cieņpilnu savstarpējo komunikāciju.

2.5.6. Rūpniecisko avāriju riska uzņēmumu uzraudzība

Saskaņā ar Ķīmisko vielu likumu, MK 19.07.2005. noteikumiem Nr. 532 „Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem” (nav spēkā no 05.03.2016.) un MK 01.03.2016. noteikumiem Nr. 131 „Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” (stājās spēkā 05.03.2016.) Darba inspekcijas amatpersonas 2016. gadā piedalījās rūpniecisko avāriju riska uzņēmumu objektu apsekošanā un dokumentu (drošības

pārskatu, rūpniecisko avāriju novēršanas programmu) izvērtēšanā. Darba inspekcijas amatpersonas uzņēmumus pārbaudīja Valsts darba inspekcijas likumā noteiktās kompetences ietvaros. Pārbaudēs tika konstatēti 121 darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasību pārkāpums, kuru novēršanai uzņēmumiem tika izsniegti 28 rīkojumi.

Pārbaudes tika veiktas saskaņā ar Valsts vides dienesta Uzraudzības departamenta direktores apstiprināto 2016. gada Inspekcijas programmu (skat. 7. tabulu).

7. tabula: Paaugstinātas bīstamības objektu pārbaudes 2016. gadā (sadalījums pa reģioniem un bīstamā parametra)

RVDI	naftas produkti	gāze	minerāl-mēslojums	ķīmiskās vielas	kopā
Rīga	9	1	2	3	15
Zemgale	2		2	1	5
Kurzeme	9	1	1	1	12
Vidzeme	2	3			5
Latgale	4	2		1	7
kopā	26	7	5	6	44

2016. gadā Darba inspekcijas amatpersonas piedalījās 12 Vides pārraudzības valsts biroja riska izvērtējuma komisijas sēdēs, kā arī savas kompetences ietvaros izskatīja un sniedza komentārus par 8 drošības pārskatiem un 11 rūpniecisko avāriju novēršanas programmām.

2.5.7. Streiku norises uzraudzība

Atbilstoši Streiku likumam, Streika komitejai ne vēlāk kā septiņas dienas pirms streika uzsākšanas Darba inspekcijā ir jāiesniedz streika pieteikums. 2016. gadā Darba inspekcijā neviens streiks netika pieteikts.

2.6. Valsts darba inspekcijas vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai

2.6.1. Iekšējā kontrole

Lai pilnveidotu Darba inspekcijas pamatfunkciju un atbalsta funkciju nodrošināšanu, 2016. gadā tika veiktas trīs tematiskās pārbaudes. Minēto pārbažu ietvaros:

- ✓ tika analizēta amatpersonu metodiskā pieeja daudzveidīgu konsultāciju sniegšanas procesā un nepieciešamie uzlabojumi šajā jomā;
- ✓ tika veikts Darba inspekcijas amatpersonu deklarāciju monitorings, lai pārliecinātos, ka publiski pieejamajās deklarācijās sniegtā informācija nav pretrunā ar normatīvo aktu prasībām, kā arī noteikta ienākumu un parādsaistību proporcija amatpersonām, kas nodarbinātas korupcijas riskam pakļautos amatos;
- ✓ tika analizēta praksē pastāvošā jaunpieņemto darbinieku adaptācijas kārtība un tās īstenošanas ietekme uz Darba inspekcijas darbinieku mainību un profesionālās izaugsmes rādītājiem, vienlaicīgi, vērtējot šajā procesā esošo iekšējo kontroļu pietiekamību.

Pārbaužu rezultātā atbildīgajām amatpersonām tika iesniegts 31 ieteikums tiešās darbības, iekšējo normatīvo aktu vai citu darba instrumentu pilnveidošanai.

2016. gadā detalizēti tika izstrādāts un apstiprināts „Valsts darba inspekcijas risku pārvaldības stratēģiskais plāns 2017. - 2019. gadam”, kura tapšanas procesā piedalījās visi struktūrvienību vadītāji kā atbildīgie par konkrētu sistēmu riska faktoru mazināšanu vai novēršanu. Minētajā plānā pasākumu veidā tika ietverti visi riska faktori neatkarīgi no to prioritātes. 2016. gadā jau tika īstenoti četri pasākumi.

2.6.2. Amatpersonu apmācība

Nodarbināto apmācība ir viens no būtiskākajiem faktoriem, kas ietekmē gan Darba inspekcijas darbības un sniegto pakalpojumu kvalitāti un efektivitāti kopumā, gan nodarbināto individuālo profesionālo izaugsmi. Darba inspekcija organizē apmācības gan jaunpieņemtajām amatpersonām, gan jau pieredzējušiem inspektoriem.

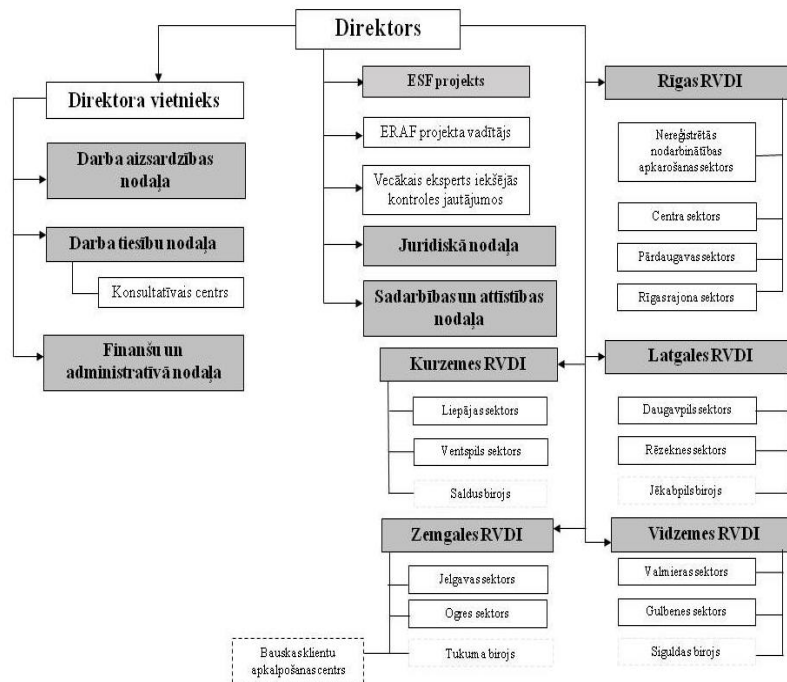
Darba inspekcijas jauno inspektoru apmācības mērķis ir nodrošināt vispārējo pamatapmācību (A modulis). 2016. gadā tika organizēts pilns (piecu nedēļu) A moduļa apmācību kurss, kura ietvaros 1. un 2. nedēļas apmācības notika vienu reizi, bet 3., 4. un 5. nedēļas apmācības – divas reizes. A moduļa mācību vielu kopā apguva 88 jaunpieņemtie inspektori. Mācību programmā tika iekļauta informācija par Darba inspekcijas misiju un vīziju, darba aizsardzības stratēģiju, Darba aizsardzības likumu un ar to saistītajiem normatīvajiem aktiem, darba tiesību sistēmu, datu ievadišanu Darba inspekcijas IS un IS datu bāžu pielietojumu, administratīvo procesu iestādē, dokumentu noformēšanu, kā arī efektīvu komunikāciju ar klientiem un žurnālistiem u.c. Apmācības īstenoja Darba inspekcijas pārvaldes nodaļu speciālisti, pārstāvji no LM un citām valsts pārvaldes iestādēm, kā arī ESF projekta “Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana” iepirkuma konkursa „Valsts darba inspekcijas amatpersonu un darbinieku apmācību A moduļa 4. un 5. nedēļas aktualizācija un īstenošana” uzvarētājs.

Darba inspekcijā nodarbināto profesionālo un metodisko kompetenču pilnveidošanai 2016. gadā tika organizēts seminārs „Darba tiesību aktuālie jautājumi”, kurā tika apspriesti jautājumi par darba tiesisko attiecību izbeigšanu un aktualitātes tiesu praksē.

2016. gadā Darba inspekcijas amatpersonas apmeklēja bezmaksas seminārus Valsts administrācijas skolā („Interesu konflikta novēršana un valsts amatpersonu ētika” (16 amatpersonas), „Korupcijas novēršana” (12 amatpersonas)) un RSU DDVVI (par fizikālo un ķīmisko darba vides riska faktoru novērtēšanu, elektromagnētiskajiem laukiem un optisko starojumu darba vidē, par nodarbināto iesaisti darba vides uzlabošanā u.c.). Tāpat Darba inspekcijas amatpersonām bija pieejamas arī Valsts administrācijas skolas apmācības „Kvalitātes vadība teorijā un praksē. Kvalitātes vadības sistēmas”, „Personu datu aizsardzības reformas īstenošana”, „Risku novēršana, audita stratēģiskā un gada plānošana” un „Jaunā amata apraksta forma valsts pārvaldes iestādēs”.

2.6.3. Strukturālās reformas

Darba inspekcijas struktūru veido Darba inspekcijas pārvalde un piecas RVDI (skat. 1. attēlu).

1. attēls: Darba inspekcijas struktūra 2016. gadā

2016. gadā Darba inspekcijas struktūrā tika veiktas nelielas strukturālas izmaiņas – maijā tika izveidota jauna struktūrvienība „ESF projekts”, lai īstenotu ESF 2014. - 2020. gada plānošanas perioda darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 7.3.1. specifiskā atbalsta mērķa „Uzlabot darba drošību, it īpaši bīstamo nozaru uzņēmumos” projektu „Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana” (Nr. 7.3.1.0/16/I/001).

3. Personāls

2016. gadā Darba inspekcijā vidējais amata vietu skaits bija 182. Faktiskais vidējais nodarbināto skaits – 165, no tiem 141 bija valsts civildienesta ierēdnis un 27 darbinieki.

8. *tabula:* 2016. gadā Darba inspekcijā strādājošo darbinieku un ierēdņu skaita sadalījums pēc dzimuma un vecuma

Vecuma grupa	Sievietes	Vīrieši
līdz 20 gadiem	0	0
20 – 29 gadi	23	6
30 – 39 gadi	46	9
40 – 49 gadi	28	9
50 – 59 gadi	20	11
60 – 69 gadi	11	4
70 gadi un vairāk	1	1

Darba inspekcijas personāla mainības līmenis 2016. gadā bija 27 % un vidējais vakanču skaits – 19. 2016. gadā Darba inspekcijā kopā pieņemti 24 darbinieki, bet atbrīvoti 20 darbinieki. Vislielākā darbinieku mainība bija Rīgas RVDI, kurā pieņemti 10 darbinieki, bet atbrīvoti 9. Darba inspekcijā 70 % darbinieku strādā vairāk kā trīs gadus, kas ļauj nodrošināt zināšanu un labās prakses pārmantošanu. 96 % nodarbināto ir augstākā izglītība, 4 % - vidējā izglītība.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

Nozīmīgs Darba inspekcijas darbības virziens ir sabiedrības informēšana. Turklāt būtiski ir komunicēt ar sabiedrību, izmantojot mūsdienīgus saziņas līdzekļus, kādi ir sociālie tīkli un internets. Tie ļauj ne tikai ātri un nepastarpināti sasniegt ziņu gala adresātu, bet nodrošina arī tūlītēju atgriezenisko saiti, ir efektīvi un izmantojami bez maksas.

2016. gadā Darba inspekcijas uzturētā mājaslapa www.stradavesels.lv tika papildināta gan ar dažādiem informatīvi skaidrojošajiem materiāliem, gan ar jauniem atslēgas vārdiem, kas atvieglo meklēšanas iespējas, gan jaunām situācijām esošajos interaktīvajos rīkos (piemēram, risku spēlei "Atpazīsti bīstamību" tika pievienoti 27 darba vidi raksturojoši attēli).

2016. gada sākumā mājaslapā www.stradavesels.lv tika publiskoti jaunā darba aizsardzības zināšanu pārbaudes rīka "Lineāls" tematiskie testi. „Lineāla” mērķis ir:

- ✓ pārliecināties par sabiedrības zināšanām darba aizsardzībā, identificējot jomas, kurās zināšanas ir vajākas, lai būtu iespējams tematisko testu rezultātus izmantot sabiedrības informēšanas pasākumu plānošanā,
- ✓ dot iespēju tematisko testu lietotājiem padziļināt savas zināšanas konkrētā testa tēmā, jo katram testa jautājumam ir pievienota saite, kurā bez pareizās atbildes ir iespējamas atrast arī papildu informāciju par testa tēmu kopumā.

„Lineāla” pirmos 10 tematiskos testus izstrādāja RSU DDVVI. Ņemot vērā nozarē strādājošo ekspertu atsauksmes un interesi, gan Darba inspekcija pati, gan, sadarbojoties ar partneriem (piemēram, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu), izstrādāja vēl papildu tematiskos testus par:

- ✓ OVP,
- ✓ būvniecību,
- ✓ darbā notikušo nelaiemes gadījumu izmeklēšanu,
- ✓ bioloģiskajiem darba vides riska faktoriem,
- ✓ kancerogēniem,
- ✓ drošības zīmēm,
- ✓ ugunsdrošību.

2016. gada beigās kopā bija izstrādāti 17 "Lineāla" tematiskie testi, kuri kopā bija lietoti 3 544 reizes. Pareizo atbilžu īpatsvars tematiskajos testos bija 60 %. 2016. gadā mājaslapai www.stradavesels.lv kopā bija 156 832 skatījumi (divas reizes vairāk kā 2015. gadā), 35 705 apmeklētāji (par 74 % vairāk), bet vidējais mājaslapā pavadītais laiks 4:02 minūtes (par 27 % vairāk).

2016. gadā Darba inspekcija turpināja uzturēt un ievietot aktuālo informāciju:

- ✓ mājaslapā www.vdi.gov.lv;
- ✓ Aģentūras Latvijas Kontaktpunkta mājaslapā www.osha.lv;
- ✓ Darba inspekcijas Facebook profilā, kuram bija 3 105 sekotāji (2015. gadā – 1 109);
- ✓ Twitter kontā @darbainspekcija, kuram bija 1 169 sekotāji un 4 247 tvīti (2015. gadā – 981 sekotājs un 2 712 tvīti);
- ✓ Twitter kontā @darbaizsardziba, kuram bija 920 sekotāji un 8 316 tvīti (2015. gadā – 818 sekotāji un 6 499 tvīti);
- ✓ Darba inspekcijas Youtube kanālā;
- ✓ Darba inspekcijas Slideshare kontā.

2016. gadā īpaša vērība tika pievērsta infografīku izveidei, kuru mērķis bija panākt, lai sniegtā informācija par darba tiesību un darba aizsardzības jautājumiem un Darba inspekcijas aktualitātēm būtu arī vizuāla, tātad vieglāk uztverama un

saprotama. Infografikas tika ievietotas Darba inspekcijas sociālo tīklu profilos. Tāpat Darba inspekcijas komunikācijā īpaši tika akcentēta e-pakalpojumu popularizēšana: informācija par dažādiem e-pakalpojumiem Darba inspekcijas sociālajos tīklos ievietota vairāk kā 100 reizes, www.stradavesels.lv izveidots e-pakalpojumu jautājumu un atbilžu blogs, izveidotas e-pakalpojumu lietošanas padomu lapas “Soli pa solim” u.c.

2016. gadā turpināja pieaugt iedzīvotāju aktivitāte sociālajos tīklos, arvien vairāk cilvēku uzdeva sev neskaidros jautājumus par darba tiesībām un darba aizsardzību, iesaistījās diskusijās, sūtīja foto, lai ziņotu par bīstamām situācijām u.c. Tāpat ikviens varēja nosūtīt savus jautājumus darba tiesībās un darba aizsardzībā uz vienoto Darba inspekcijas e-pasta adresi info@vdi.gov.lv, lai saņemtu konsultāciju vai skaidrojumu.

2016. gada otrajā pusē Darba inspekcija piedalījās vēl viena jauna komunikācijas rīka izstrādē – tika uzsākts darbs pie mobilā telefona lietotnes „Strādā vesels SOS” izstrādes. Mobilā telefona lietotnē „Strādā vesels SOS” iedzīvotāji varēs ātri paziņot Darba inspekcijai par pārkāpumiem darba aizsardzības jomā no pārkāpuma vietas. Plānots, ka jaunais rīks būs pieejams 2017. gadā.

Pašlaik spēkā esošie normatīvie akti darba aizsardzībā (Darba aizsardzības likums, MK 2007. gada 2. oktobra noteikumi Nr.660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība” u.c.) nosaka, ka darba vides riska faktoru novērtēšana katram darba devējam ir jāveic ne retāk kā reizi gadā, lai izveidotu un uzturētu drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi. Minēto normatīvo aktu prasību pārkāpumus Darba inspekcijas amatpersonas konstatē visbiežāk. Tāpēc, lai darba devējiem atvieglotu minēto normatīvo aktu prasību izpildi, Darba inspekcija sadarbībā ar Aģentūru 2013. gadā izstrādāja interneta vietnē bāzētu, interaktīvu rīku OiRA. Izmantojot OiRA, mazo un vidējo uzņēmumu darba devēji bez specifiskām priekšzināšanām darba aizsardzībā var bez maksas novērtēt savā uzņēmumā pastāvošos darba vides riska faktoros un plānot piemērotākos pasākumus šo risku novēršanai vai mazināšanai.

Šobrīd latviešu valodā ir izstrādāti deviņi OiRA rīki darba vides risku novērtēšanai dažādās nozarēs. 2016. gadā tika izstrādāti pieci jauni rīki: uzkopšanas darbiem, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem, viesnīcām un viesu mājām, skaistumkopšanas pakalpojumu sniedzējiem, uzņēmumiem, kas veic automobiļu apkopes un remontu. Papildus tika aktualizēti arī visi iepriekš izstrādātie rīki, jo mainījās normatīvo aktu prasības ugunsdrošības jomā. 2016. gadā Latvijā OiRA rīku bija izmantojuši jau 3 299 uzņēmumi (par apmēram 700 uzņēmumiem vairāk kā 2015. gadā), kopā veicot 4 023 novērtējumus.

Ņemot vērā, ka par OiRA rīka saturu un piemērotību mazo uzņēmumu vajadzībām tika saņemtas labas atsauksmes no tā lietotājiem, 2015. gada nogalē Darba inspekcija kā OiRA projekta koordinators Latvijā pieteicās Aģentūras atbalsta saņemšanai. Tik straujš OiRA rīku skaits pieaugums bija iespējams, tieši pateicoties no Aģentūras saņemtajam atbalstam jaunu rīku izstrādei.

2016. gadā, lai popularizētu un informētu sabiedrību par OiRA pielietojumu, Darba inspekcija veica ierakstus sociālajos tīklos, izmantojot kopējo Aģentūras mirkļbirku #OiRAtools, kā arī piedalījās vairākos publicitātes pasākumos:

- ✓ organizēja seminārus Rīgā par OiRA rīkiem (Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras biedriem un Dienas Biznesa Rokasgrāmatu lasītājiem);
- ✓ sniedza atbalstu RSU DDVVI 5 reģionālo semināru organizēšanā par OiRA rīkiem;
- ✓ pēc Latvijas Tirgotāju savienības uzaicinājuma piedalījās seminārā ar prezentāciju “Darba aizsardzības būtiskākās prasības mazumtirdzniecības nozarē”;
- ✓ izstādē Rāmavā prezentēja OiRA rīka izmantošanas iespējas darba vides risku izvērtēšanai lauksaimniecības uzņēmumā;

- ✓ ar stendu piedalījās Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācijas organizētajā 12. starptautiskajā viesmīlības industrijas konferencē “Latvijas tūrisma un viesmīlības nozare - iespējas, izaicinājumi, perspektīvas”, kurā piedāvāja izmēģināt nozarei piemērotos OiRA rīkus (viesnīcām un viesu mājām, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem);
- ✓ ar stendu piedalījās izstādē RigaCOMM, kurā piedāvāja izmēģināt biroju darbam piemēroto OiRA rīku.

4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Darba inspekcijas darbā būtiska loma ir sadarbībai ar sociālajiem partneriem. Darba inspekcija Latvijā nodrošina Aģentūras Kontaktpunkta darbību, savukārt, informācijas apriti organizē Informācijas padome, kuru veido darba drošības un nodarbināto veselības aizsardzības jomās kompetenti pārstāvji no LM, Darba inspekcijas, LBAS, LDDK, kā arī RSU DDVVI. 2016. gadā notika četras Informācijas padomes sanāksmes. Informācijas padomes darbības mērķis ir nodrošināt ES un Latvijas darba drošības un nodarbināto veselības aizsardzības stratēģijām un sabiedrības interesēm atbilstošas informācijas apriti Latvijā. Darba inspekcijas sociālie partneri – LBAS un LDDK – Informācijas padomē darbojas, lai nodrošinātu sabiedrību ar informāciju par Aģentūras īstenotajām aktivitātēm darba drošības un veselības aizsardzības jomā. Tādējādi par minētajiem jautājumiem tiek nodrošināta informācijas aprīte starp Darba inspekcijas primārajām mērķauditorijām – nodarbinātajiem un darba devējiem.

Jāpiebilst, ka Darba inspekcija ar LBAS un LDDK sadarbojas arī ESF projekta “Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana” ietvaros. 2016. gadā gan ar LBAS, gan ar LDDK tika noslēgts sadarbības līgums.

Darba inspekcija 2016. gadā turpināja jau vairākus gadus īstenoto, veiksmīgo sadarbību ar Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūtu gan kopīgi informējot par aktuāliem nozares jautājumiem, gan organizējot seminārus, īpaši par labās prakses piemēriem uzņēmumos.

Darba inspekcija sadarbojas ar dažādu nozaru asociācijām, lai Darba inspekcijas veiktā uzņēmumu uzraudzība būtu efektīvāka un tiktu meklēti un atrasti patiesi veiksmīgi risinājumi jau konkrētās nozares līmenī identificētām problēmām darba tiesību un darba aizsardzības jomā. Darba inspekcijas un konkrētu nozaru asociāciju sadarbības ietvaros 2016. gadā notika vairāki pasākumi, semināri, tikšanās:

- ✓ pēc Darba aizsardzības kompetento institūciju biedrības ierosinājuma sadarbībā ar LM tika organizēts seminārs kompetentajām institūcijām, kurā Darba inspekcija informēja par tiesu praksi darba aizsardzības pakalpojumu sniedzēju lietās un ESF projektā “Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana” plānotajām aktivitātēm un norisi;
- ✓ turpinot jau 2015. gadā iesākto sadarbību ar Latvijas Būvnieku asociāciju un Latvijas Celtnieku arodbiedrību saistībā ar elektroniskās identifikācijas karšu ieviešanu būvniecībā, Darba inspekcija 2016. gadā iesaistījās minētā jautājuma risināšanai un apspriešanai izveidotajā darba grupā;
- ✓ Darba inspekcijas tikšanās ar lauksaimnieku organizāciju (Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes, Zemnieku Saeimas, Zemkopības ministrijas) pārstāvjiem, lai pārrunātu jautājumus par darba aizsardzības prasību ievērošanu nozarē, īpaši saistībā ar nelaimes gadījumu darbā Jaunbērzes pagasta zemnieku saimniecībā, kurā bojā gāja 4 nodarbinātie un 1 nodarbinātais guva smagas traumas; tikšanās laikā tika lemts par kopīgiem pasākumiem, kas palielinātu lauksaimniecības nozares darba devēju izpratni par darba aizsardzības jautājumiem;

- ✓ pēc Latvijas Tirdzniecības savienības uzaicinājuma Darba inspekcija piedalījās seminārā, kurā informēja par būtiskākajām darba aizsardzības prasībām mazumtirdzniecības nozarē, par konstatētajiem pārkāpumiem un tipiskiem nelaimes gadījumu piemēriem, kā arī par noderīgas informācijas avotiem darba aizsardzībā un interaktīvo risku novērtēšanas rīku OiRA;
- ✓ Darba inspekcijas tikšanās ar Drošības biznesa asociāciju, kurā tika pārrunāti nozares problēmjautājumi saistībā ar publisko iepirkumu procesa norisi un apsardzes nozarē strādājošo darba laika organizēšanu;
- ✓ pēc Tiesnešu mācību centra uzaicinājuma Darba inspekcija piedalījās Tiesnešu mācību centra organizētajā paneldiskusijā tiesnešiem “Darba tiesību aktualitātes”.

2016. gadā Darba inspekcija iesaistījās arī starptautiskās sadarbības projektos, kas tika īstenoti kopā ar nevalstiskajām organizācijām:

- ✓ projektā “Transnacionālās sadarbības veicināšana un labas prakses izplatīšana, lai veicinātu likumdošanas par nosūtītiem darbiniekiem ieviešanu” (VP/2015/007/007), kurā īpaša uzmanība tiek pievērsta transporta nozarei; projekta īstenošanas laiks ir no 2016. gada marta līdz 2017. gada decembrim; projekta vadošā institūcija ir Projekta vadības un mācību centrs (Lietuvā), bet Latvijā projekta aktivitātes koordinē Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un transporta darbinieku arodbiedrība, projektā piedalās arī Baltijas valstu un Polijas darba inspekcijas un transporta nozares sociālie partneri;
- ✓ projektā „Administratīvās sadarbības uzlabošana ar transnacionālās koordinācijas aktivitātēm” (VP/2015/007/0016), kurā īpaša uzmanība tiek pievērsta būvniecībai, lauksaimniecībai un pagaidu nodarbinātības aģentūrām; projekta īstenošanas laiks ir no 2015. gada decembra līdz 2017. gada decembrim; projekta vadošā institūcija ir Francijas Darba, nodarbinātības un profesionālās apmācības nacionālais institūts, bet projekta etapā “Apmācības” piedalās 10 valstis (11 inspekcijas), t.sk., Latvijas Darba inspekcija un Vācijas Nosūtīto darbinieku konsultācijas birojs (Hamburgā un Berlīnē).

5. Plāni 2017. gadam

2017. gadā Darba inspekcijas prioritātes ir:

- ✓ darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomas uzraudzības un kontroles pilnveidošana, t.sk., mērķtiecīgu preventīvo darbību attīstība, lai panāktu neregistrētās nodarbinātības samazināšanos un letālo nelaimes gadījumu darbā un to nelaimes gadījumu darbā, kuru rezultātā cietušajam radušies smagi veselības traucējumi, skaita samazināšanos;
- ✓ principa „konsultē vispirms” realizēšana praksē;
- ✓ darbības kapacitātes celšana un cilvēkresursu attīstība.

2017. gadā Darba inspekcija īstenoš budžeta programmas „Darba apstākļu uzlabošana” (21.00.00) apakšprogrammā „Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība” (21.01.00) noteiktos politikas un darbības rezultatīvos rādītājus:

- ✓ kopā veicamais uzņēmumu apsekojumu skaits – 10 000;
- ✓ apsekojumu skaits uzņēmumos, kuru darbībā ir paaugstināts neregistrētās nodarbinātības risks – 3 000, no tiem vismaz 25 % apsekojumu ir rezultatīvi;
- ✓ atkārtoto apsekojumu skaita īpatsvars uzņēmumos, kuros konstatēts paaugstināts neregistrētās nodarbinātības risks – 10 %;
- ✓ preventīvo apsekojumu darba aizsardzībā skaits – 2 200, no tiem 600 apsekojumi tiks veikti 4 tematisko pārbaužu ietvaros;
- ✓ atkārtoto apsekojumu skaita īpatsvars uzņēmumos, kuros ir konstatēti pārkāpumi – 5 %;
- ✓ uzņēmumos novērsto darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības pārkāpumu skaita īpatsvars no visiem Darba inspekcijas konstatētajiem pārkāpumiem darba tiesībās un darba aizsardzībā – 74 %;
- ✓ 1 ES ikgadējā sabiedrības informēšanas kampaņa par drošiem darba apstākļiem (200 izglītotas personas);
- ✓ sabiedrības izglītošanas pasākumos par aktuāliem darba aizsardzības un darba tiesību jautājumiem (semināri, konferences, diskusijas u.c.) izglītotas 650 personas;
- ✓ 1 350 publicitātes pasākumi par aktuāliem darba aizsardzības un darba tiesību jautājumiem, t.sk., neregistrēto nodarbinātību (preses relīzes, preses brīfiņi, publikācijas drukātajos un elektroniskajos medijos, intervijas TV un radio).

**Valsts darba inspekcijas pārskats – analīze par notikušajiem nelaimes
gadījumiem darbā 2016. gadā**

1.	Reģistrētajos nelaimes gadījumos cietušo skaita sadalījums pa RVDI	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
	reģionālā Valsts darba inspekcija						
	Rīgas RVDI	764	850	73	85	8	15
	Kurzemes RVDI	207	211	14	17	4	1
	Latgales RVDI	190	198	25	24	4	5
	Vidzemes RVDI	248	262	27	26	3	6
	Zemgales RVDI	326	328	32	32	7	11
	kopā	1735	1849	171	184	26	38

2.	Nelaiimes gadījumos cietušo skaita sadalījums pa nozarēm	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
	nozare						
A	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	75	74	12	9	6	7
01	Augkopība un lopkopība, medniecība un saistītas palīgdarbības	46	51	6	5	1	5
02	Mežsaimniecība un mežizstrāde	28	20	6	3	5	2
03	Zivsaimniecība	1	3	0	1	0	0
B	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	9	11	1	2	1	1
08	Pārējā ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	9	10	1	2	1	0
09	Ar ieguves rūpniecību saistītās palīgdarbības	0	1	0	0	0	1
C	Apstrādes rūpniecība	518	556	44	32	6	5
10	Pārtikas produktu ražošana	90	86	8	4	0	1
11	Dzērienu ražošana	6	11	0	0	0	0
13	Tekstilizstrādājumu ražošana	1	8	0	0	0	0
14	Apģērbu ražošana	10	8	0	0	0	0
15	Ādas un ādas izstrādājumu ražošana	1	0	0	0	1	0
16	Koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles; salmu un pīto izstrādājumu ražošana	190	213	19	14	3	3
17	Papīra un papīra izstrādājumu ražošana	4	2	1	0	0	0
18	Poligrāfija un ierakstu reproducēšana	6	7	0	0	0	0
19	Koksa un naftas pārstrādes produktu ražošana	2	3	0	0	0	0
20	Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošana	5	10	0	1	0	1
21	Farmaceutisko pamatvielu un farmaceutisko preparātu ražošana	8	5	0	0	0	0
22	Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	11	11	1	0	0	0
23	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	52	58	4	3	0	0
24	Metālu ražošana	8	13	1	1	1	0
25	Gatavo metālizstrādājumu ražošana, izņemot mašīnas un iekārtas	67	57	5	3	0	0
26	Datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošana	4	1	0	1	0	0
27	Elektrisko iekārtu ražošana	2	3	0	0	0	0

28	Citur neklasificētu iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	7	3	0	0	1	0
29	Automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana	2	6	0	0	0	0
30	Citu transportlīdzekļu ražošana	6	3	1	1	0	0
31	Mēbeļu ražošana	22	29	3	0	0	0
32	Cita veida ražošana	6	4	0	1	0	0
33	Iekārtu un ierīču remonts un uzstādīšana	8	15	1	3	0	0
D	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	18	20	3	4	1	1
35	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	18	20	3	4	1	1
E	Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	30	21	8	0	0	2
36	Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde	5	3	1	0	0	0
37	Notekūdeņu savākšana un attīrīšana	2	0	1	0	0	0
38	Atkritumu savākšana, apstrāde un izvietošana; materiālu pārstrāde	20	17	5	0	0	2
39	Sanitārija un citi atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi	3	1	1	0	0	0
F	Būvniecība	148	124	28	39	2	5
41	Ēku būvniecība	49	36	9	17	2	0
42	Inženierbūvniecība	46	38	5	8	0	3
43	Specializētie būvdarbi	53	50	14	14	0	2
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	238	238	10	17	0	1
45	Automobiļu un motociklu vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un remonts	7	14	0	0	0	0
46	Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	46	31	5	8	0	1
47	Mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	185	193	5	9	0	0
H	Transports un uzglabāšana	230	284	26	36	8	13
49	Sauszemes transports un cauruļvadu transports	130	144	18	27	4	11
50	Ūdens transports	2	4	0	0	0	0
51	Gaisa transports	10	9	0	0	0	0
52	Uzglabāšanas un transporta palīgdarbības	60	87	6	8	4	2
53	Pasta un kurjeru darbība	28	40	2	1	0	0
I	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	33	42	3	2	0	0
55	Izmitināšana	10	11	2	0	0	0
56	Ēdināšanas pakalpojumi	23	31	1	2	0	0
J	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	9	9	1	2	0	0
58	Izdevējdarbība	1	3	0	1	0	0
60	Radio un televīzijas programmu izstrāde un apraide	3	2	0	0	0	0
61	Telekomunikācija	4	1	1	1	0	0
63	Informācijas pakalpojumi	1	3	0	0	0	0
K	Finanšu un apdrošināšanas darbības	4	2	0	0	0	0
64	Finanšu pakalpojumu darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu	3	2	0	0	0	0
65	Apdrošināšana, pārapirošināšana un pensiju uzkrāšana, izņemot obligāto sociālo apdrošināšanu	1	0	0	0	0	0
L	Operācijas ar nekustamo īpašumu	24	27	3	3	0	0
68	Operācijas ar nekustamo īpašumu	24	27	3	3	0	0

M	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	19	10	3	2	0	0
69	Juridiskie un grāmatvedības pakalpojumi	0	1	0	0	0	0
71	Arhitektūras un inženiertehniskie pakalpojumi; tehniskā pārbaude un analīze	6	2	1	0	0	0
72	Zinātniskās pētniecības darbs	5	4	0	2	0	0
73	Reklāmas un tirgus izpētes pakalpojumi	2	0	2	0	0	0
74	Citi profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	5	3	0	0	0	0
75	Veterinārie pakalpojumi	1	0	0	0	0	0
N	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	56	72	3	6	2	0
77	Iznomāšana un ekspluatācijas līzings	3	4	0	0	0	0
78	Darbaspēka meklēšana un nodrošināšana ar personālu	3	12	0	1	1	0
79	Ceļojumu biroju, tūrisma operatoru rezervēšanas pakalpojumi un ar tiem saistīti pasākumi	1	1	0	0	0	0
80	Apsardzes pakalpojumi un izmeklēšana	35	39	3	3	1	0
81	Būvniecības un ainavu arhitektu pakalpojumi	13	14	0	2	0	0
82	Biroju administratīvās darbības un citas uzņēmumu palīgdarbības	1	2	0	0	0	0
O	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	121	130	12	14	0	2
84	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	121	130	12	14	0	2
P	Izglītība	50	54	11	5	0	0
85	Izglītība	50	54	11	5	0	0
Q	Veselība un sociālā aprūpe	116	136	1	8	0	1
86	Veselības aizsardzība	95	109	1	6	0	1
87	Sociālā aprūpe ar izmitināšanu	9	22	0	2	0	0
88	Sociālā aprūpe bez izmitināšanas	12	5	0	0	0	0
R	Māksla, izklaide un atpūta	25	17	1	2	0	0
90	Radošas, mākslinieciskas un izklaides darbības	13	10	1	2	0	0
91	Bibliotēku, arhīvu, muzeju un citu kultūras iestāžu darbība	2	2	0	0	0	0
92	Azartspēles un derības	5	3	0	0	0	0
93	Sporta nodarbības, izklaides un atpūtas darbība	5	2	0	0	0	0
S	Citi pakalpojumi	12	22	1	1	0	0
94	Sabiedrisko, politisko un citu organizāciju darbība	3	6	0	0	0	0
96	Pārējo individuālo pakalpojumu sniegšana	9	16	1	1	0	0
	kopā	1735	1849	171	184	26	38

3.	Nelaiemes gadījumu skaits sadalījums pa uzņēmuma grupām	Tajā skaitā					
		Kopā		Smagi		Letāli	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
	uzņēmumu lieluma grupas						
	līdz 5 strādājošiem	53	47	16	11	5	10
	no 6 līdz 49 strādājošiem	283	297	45	55	7	13
	no 50 līdz 249 strādājošiem	432	470	55	54	7	11
	no 250 līdz 499 strādājošiem	229	224	15	18	3	1
	500 strādājošie un vairāk	738	811	40	46	4	3
	kopā	1735	1849	171	184	26	38

4. Nelaiemes gadījumos cietušo skaita sadalījums pa profesijām							
	profesija	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
1	VADĪTĀJI	37	34	5	7	1	1
1.1	Likumdevēji, amatpersonas un vadītāji	11	7	2	3	1	0
1.2	Administratīvie vadītāji un komercdirektori	9	8	0	1	0	0
1.3	Ražošanas un specializēto pakalpojumu jomas vadītāji	16	16	3	2	0	1
1.4	Viesmīlības, ēdināšanas, tirdzniecības un citu pakalpojumu jomas vadītāji	1	3	0	1	0	0
2	VECĀKIE SPECIĀLISTI	126	136	15	14	0	3
2.1	Zinātnes un inženierzinātņu jomas vecākie speciālisti	15	12	2	1	0	2
2.2	Veselības aprūpes jomas vecākie speciālisti	29	39	1	3	0	1
2.3	Izglītības jomas vecākie speciālisti	36	30	9	6	0	0
2.4	Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) vecākie speciālisti	30	29	3	1	0	0
2.5	Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas vecākie speciālisti	3	2	0	0	0	0
2.6	Juridisko, sociālo un kultūras lietu vecākie speciālisti	13	23	0	3	0	0
9	Skolnieks	0	1	0	0	0	0
3	SPECIĀLISTI	137	122	11	8	0	1
3.1	Zinātnes un inženierzinātņu speciālisti	41	33	6	4	0	1
3.2	Veselības aprūpes jomas speciālisti	32	22	0	1	0	0
3.3	Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti	46	58	5	2	0	0
3.4	Juridisko, sociālo un kultūras lietu un tām radniecīgo lietu speciālisti	14	5	0	0	0	0
3.5	Informācijas tehnoloģiju jomas speciālisti	4	4	0	1	0	0
4	KALPOTĀJI	74	121	4	11	1	0
4.1	Iestāžu kalpotāji un kancelejas tehnikas operatori	1	4	0	1	0	0
4.2	Klientu apkalpotāji	17	34	1	0	0	0
4.3	Uzskaites un materiālo vērtību reģistrēšanas darbinieki	32	52	1	9	1	0
4.4	Citi kalpotāji	24	31	2	1	0	0
5	PAKALPOJUMU UN TIRDZNIECĪBAS DARBINIEKI	218	241	8	14	2	0
5.1	Individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	58	72	1	3	0	0
5.2	Tirdzniecības darbinieki	88	82	2	1	0	0
5.3	Individuālās aprūpes darbinieki	31	43	3	6	0	0
5.4	Apsardzes pakalpojumu jomas darbinieki	41	44	2	4	2	0
6	KVALIFICĒTI LAUKSAIMNIECĪBAS, MEŽSAIMNIECĪBAS UN ZIVSAIMNIECĪBAS DARBINIEKI	33	23	5	2	3	2
6.1	Kvalificēti tirgus lauksaimniecības darbinieki	14	10	1	2	0	1
6.2	Kvalificēti tirgus mežsaimniecības, zivsaimniecības un medību saimniecības darbinieki	19	13	4	0	3	1
7	KVALIFICĒTI STRĀDNIEKI UN AMATNIEKI	402	400	42	35	6	6
7.1	Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektrikus)	91	82	10	17	3	2
7.2	Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki	138	128	12	10	1	2
7.3	Amatnieki un iespieddarbu strādnieki	4	6	0	0	0	0
7.4	Elektrisko un elektronisko iekārtu strādnieki	41	34	8	3	0	2

7.5	Pārtikas produktu pārstrādes un kokapstrādes strādnieki, apģērbu izgatavošanas un citi amatnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	128	150	12	5	2	0
8	IEKĀRTU UN MAŠĪNU OPERATORI UN IZSTRĀDĀJUMU MONTIERI	329	374	43	45	9	15
8.1	Rūpniecisko iekārtu operatori	127	140	8	8	2	1
8.2	Montieri	19	14	2	1	0	0
8.3	Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un ceļšanas mašīnu un iekārtu operatori	183	220	33	36	7	14
9	VIENKĀRŠĀS PROFESIJAS	379	398	38	48	4	10
9.1	Apkopēji un palīgi mājas darbos	54	44	4	2	0	0
9.2	Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki	16	25	1	4	1	4
9.3	Raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta strādnieki	241	256	28	37	2	6
9.4	Pārtikas produktu sagatavošanas strādnieki	17	16	1	1	0	0
9.6	Atkritumu savācēji un citu vienkāršo profesiju strādnieki	51	57	4	4	1	0
	kopā	1735	1849	171	184	26	38

5.	Nelaiemes gadījumos cietušo skaita sadalījums pēc to instrūēšanas						
	ievadinstruktāža	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
	veikta	1672	1791	155	173	20	29
	nav veikta	63	58	16	11	6	9
	kopā	1735	1849	171	184	26	38
	instruktāža darba vietā	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
	veikta	1710	1822	159	174	21	28
	nav veikta	25	27	12	10	5	10
	nav nepieciešama	0	0	0	0	0	0
	kopā	1735	1849	171	184	26	38

6.	Nelaiemes gadījumos cietušo skaita sadalījums pēc darba stāža amatā, kuru izpildot noticis nelaimes gadījums						
	darba stāžs	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
	līdz 1 gadam	610	659	69	57	9	21
	no 1 līdz 3 gadiem	468	539	43	50	10	7
	no 4 līdz 10 gadiem	444	405	33	42	5	5
	no 11 līdz 15 gadiem	102	132	15	19	1	0
	no 16 līdz 20 gadiem	57	57	8	8	0	3
	virs 20 gadiem	54	57	3	8	1	2
	kopā	1735	1849	171	184	26	38

7. Nelaiemes gadījumos cietušo skaita sadalījums pēc dzimuma							
	dzimums	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
	Sievietes	627	664	43	52	2	3
	Vīrieši	1108	1185	128	132	24	35
	kopā	1735	1849	171	184	26	38

8. Nelaiemes gadījumos cietušo skaita sadalījums pēc vecuma							
	vecums	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
	līdz 18 gadiem	5	4	0	1	0	0
	no 18 līdz 24 gadiem	243	252	17	10	2	1
	no 25 līdz 34 gadiem	421	413	30	25	2	1
	no 35 līdz 44 gadiem	317	329	33	26	5	6
	no 45 līdz 54 gadiem	365	412	35	49	10	14
	no 55 līdz 64 gadiem	329	376	44	59	7	11
	virs 65 gadiem	55	63	12	14	0	5
	kopā	1735	1849	171	184	26	38

9. Nelaiemes gadījumos cietušo skaits pa mēnešiem							
	mēnesis	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
	janvāris	150	176	14	20	2	1
	februāris	157	151	19	5	4	7
	marts	149	163	12	16	1	5
	aprīlis	130	148	14	16	2	3
	maijs	142	167	18	12	5	0
	jūnijs	138	138	12	15	0	2
	jūlijs	148	147	16	14	2	6
	augusts	134	140	9	19	2	2
	septembris	165	164	24	17	1	2
	oktobris	143	146	7	11	3	4
	novembris	144	151	12	19	2	2
	decembris	135	158	14	20	2	4
	kopā	1735	1849	171	184	26	38

10. Nelaiemes gadījumu skaita sadalījums pēc nelaiemes gadījumu cēloņiem							
	nelaiemes gadījumu cēloņi	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
1	Neapmierinoši apstākļi darba vietā	102	124	20	16	3	5
	Trūkst drošības aprīkojums, tas nedarbojas vai ir nepietiekošs	20	19	7	7	0	0
	Bojātas iekārtas, instrumenti vai darba rīki	23	21	2	1	0	2

	Kļūme darba materiālā, produktā vai vielā	11	10	1	0	0	1
	Šauras vai nepiemērotas telpas	2	6	0	0	0	0
	Nepietiekoša kārtība darba vietā	16	30	1	1	0	0
	Nepiemērotie individuālās aizsardzības līdzekļi, vai to trūkums	13	13	6	1	3	1
	Pārējie (Neapmierinoši apstākļi darba vietā)	17	25	3	6	0	1
2	Nedroša cilvēka rīcība (rīcība/cilvēks)	1514	1638	134	157	11	10
	Nav ievēroti darba drošības noteikumi vai instrukcijas	605	620	64	61	7	6
	Nav lietots drošības aprīkojums vai IAL	19	35	5	10	0	1
	Lietotas nepieļautas vai nepiemērotas darba metodes	63	70	7	9	3	1
	Lietoti nepiemēroti vai nepieļauti darba rīki, instrumenti, mašīnas	12	4	2	2	0	1
	Nepietiekoša uzmanība	697	760	39	54	0	0
	Darbs alkohola reibumā	12	15	4	7	0	1
	Pārējie (Nedroša cilvēka rīcība (rīcība/cilvēks))	106	134	13	14	1	0
3	Darba organizācija un ar to saistītie trūkumi	182	200	51	51	17	24
	Trūkumi darba vadībā, nepietiekoša kontrole	30	36	9	15	6	5
	Neapmierinoša darbinieku instruēšana un apmācība	67	62	28	24	8	9
	Nepareiza darba tehnoloģijas izvēle	22	28	2	3	1	1
	Neapmierinoša darba uzdevumu deleģēšana, atbildības sadalījums	2	5	2	1	0	0
	Neapmierinoša darba vietas izveidošana	19	20	1	3	1	5
	Neapmierinoša darba telpas uzturēšana	19	34	4	2	0	0
	Pārējie (Darba organizācija un ar to saistītie trūkumi)	22	14	5	3	1	4
	Trūkumi darba laika sadalījumā	1	1	0	0	0	0
4	Ceļu satiksmes noteikumu neievērošana	80	74	14	17	3	8
	Ceļu satiksmes noteikumu neievērošana	80	74	14	17	3	8
5	Vardarbība (uzbrukumi)	84	91	5	1	1	1
	Vardarbība (uzbrukumi)	84	91	5	1	1	1
6	Pārējie	106	133	19	18	4	14
	Pārējie	106	133	19	18	4	14
	kopā	2068	2260	243	260	39	62

11. Nelaiemes gadījumos cietušo skaita sadalījums pēc traumēšanas faktoriem							
	traumēšanas faktori	Tajā skaitā					
		Kopā		Smagi		Letāli	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
00	Nav informācijas	1	8	1	1	0	4
10	Saskarsme ar elektrosprigumu, ar temperatūru, ar bīstamām vielām	51	67	4	2	4	4
11	Netiešs kontakts ar metināšanas elektrisko loku, ar elektrisko dzirksteli, ar zibeni (pasīvs)	1	6	0	0	0	0
12	Tiešais kontakts ar elektrību, elektriskā lādiņa saņemšana ķermenī (elektrotrieciens)	8	2	1	0	1	0
13	Saskarsme ar atklātu uguni, karstu vai degošu priekšmetu vai vidi	27	32	2	2	3	0
14	Saskarsme ar aukstu vai saldētu priekšmetu vai vidi	2	2	0	0	0	0
15	Saskarsme ar indīgām vielām, ieelpojot tās caur degunu, muti	4	8	0	0	0	4
16	Saskarsme ar indīgām vielām, absorbējot tās caur ādu vai acīm	10	8	0	0	0	0

17	Saskarsme ar indīgām vielām caur gremošanas sistēmu, norijot tās	3	2	1	0	0	0
19	Citi 10.grupas Kontakta – Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	1	7	0	0	0	0
20	Iegrimšana šķidrā vielā, iegrušana, nosmakšana – sīkāk nav norādīts	5	3	0	1	3	2
21	Iegrimšana, slīkšana šķidrumā	2	2	0	0	2	2
22	Iegrimšana, iegrušana, apbēršana zem cietām vielām	3	1	0	1	1	0
30	Horizontāla vai vertikālā sadursme ar/preto stacionāru objektu (cilvēks kustībā) – sīkāk nav norādīts	620	638	94	115	4	3
31	Vertikāla kustība – sadursme/trieciens ar vai preto stacionāru objektu (kritiena (no augstuma) rezultātā)	514	523	87	102	2	3
32	Sadursme, trieciens ar vai preto stacionāru objektu horizontālas kustības rezultātā	98	11	7	13	2	0
39	Citi 30.grupas Kontakts - Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	8	4	0	0	0	0
40	Sadursme vai sitiens ar kustībā esošu priekšmetu – sīkāk nav norādīts	343	395	34	40	10	14
41	Sitiens – lidojoša priekšmeta iedarbība	50	70	5	6	1	3
42	Sitiens – krītoša priekšmeta iedarbība	133	160	10	15	3	5
43	Sitiens – piekarināta, šūpojoša priekšmeta iedarbība	13	11	1	2	2	0
44	Sitiens – ripojoša priekšmeta iedarbība, ieskaitot transportlīdzekļus	66	69	3	5	1	0
45	Saduršanās ar kustībā esošiem objektiem, t.sk. transportlīdzekļiem – saduršanās ar personu (cietušais kustībā)	78	82	15	11	3	6
49	Citi 40.grupas Kontakta – Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	3	3	0	1	0	0
50	Saskarsme ar asu, smailu, raupju, nelīdzenu Materiālo aģentu – sīkāk nav norādīts	264	264	4	2	0	0
51	Saskarsme ar asu Materiālo aģentu (naži, asmeņi, utt.)	207	207	1	1	0	0
52	Saskarsme ar smailu Materiālu aģentu (naglas, asi instrumenti, utt.)	29	20	0	1	0	0
53	Saskarsme ar nelīdzenu, raupju, cietu Materiālu aģentu	26	30	3	0	0	0
59	Citi 50.grupas Kontakta – Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	2	7	0	0	0	0
60	Ievilkšana, saspiešana, iespiešana, sasmalcināšana (saberžot), utt. – sīkāk nav norādīts	229	210	28	16	4	3
61	Ievilkšana, saspiešana, iespiešana – iekšienē	31	17	3	1	1	0
62	Ievilkšana, saspiešana, iespiešana – zem	26	19	0	2	0	0
63	Ievilkšana, saspiešana, iespiešana – starp	133	127	20	9	3	3
64	Ķermeņu daļas, rokas vai pirksta noraušana vai atgriešana (amputācija)	39	46	5	4	0	0
69	Citi 60.grupas Kontakta – Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	0	1	0	0	0	0
70	Fiziska vai garīga spriedze, stress – sīkāk nav norādīts	123	137	2	2	0	0
71	Fiziska spriedze – skeleta-muskuļu sistēmā	119	131	2	2	0	0
72	Fiziska spriedze – radiācijas, trokšņu, gaismas vai augstspiediena iedarbības rezultātā	1	0	0	0	0	0
73	Garīga spriedze, stress vai šoks	2	2	0	0	0	0
79	Citi 70.grupas Kontakta – Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	1	4	0	0	0	0
80	Kodums, dzēliens, spēriens, situms, utt. (cilvēka vai dzīvnieka)	87	110	4	4	1	2

81	Dzīvnieku kodiens	9	22	1	1	0	0
82	Insektu vai zivju kodiens, dzēliens	1	2	0	1	0	1
83	Trieciens, sitiens, grūdiens, spēriens, sitiens, žņaugšana (gan cilvēku, gan dzīvnieku)	74	83	3	2	1	1
89	Citi 80.grupas Kontakti – Ievainojuma veidi, kas nav minēti iepriekš	3	3	0	0	0	0
99	Pārējie kontakti – ievainojuma veidi, kas nav šajā klasifikācijā minēti iepriekš	7	17	0	1	0	6
	kopā	1735	1849	171	184	26	38

12.	Nelaiemes gadījumu skaita sadalījums pēc ievainotajām ķermeņa daļām	2015	2016
	ievainotā ķermeņa daļa		
00	Cietušo ķermeņa daļu nav iespējams noteikt	12	21
10	Galva (bez detalizēta uzskaitījuma)	181	177
11	Galvas un galvaskausa nervi un asinsvadi, smadzeņu asinsvadi	11	14
12	Sejas daļa	48	67
13	Acs (acis)	28	38
14	Auss (ausis)	1	1
15	Zobi	3	2
18	Galva, cietušas daudzas daļas	18	18
19	Galva, citas daļas, kas nav iepriekš minētas	8	4
20	Kakls (bez detalizēta uzskaitījuma)	8	11
21	Kakls, neieskaitot mugurkaulu un kakla skriemeļus	3	1
22	Kakls, citas daļas, kas nav iepriekš minētas	1	3
30	Mugura (bez detalizēta uzskaitījuma)	25	32
31	Mugura, ieskaitot mugurkaulu un muguras skriemeļus	42	38
39	Mugura, citas daļas, kas nav iepriekš minētas	8	4
40	Rumpis un orgāni (bez detalizēta uzskaitījuma)	6	5
41	Krūškurvis, ribas (arī locītavas) un plecu lāpstiņas	46	69
42	Krūšu daļa, ieskaitot orgānus	2	7
43	Iegurnis un vēdera daļa, ieskaitot orgānus	12	10
48	Rumpis, ievainotas daudzas vietas	1	1
49	Rumpis, citas daļas, kas nav iepriekš minētas	3	3
50	Augšējās ekstremitātes (bez detalizēta uzskaitījuma)	42	24
51	Plecs un plecu locītavas	61	71
52	Roka, ieskaitot elkoni	123	122
53	Plauksta	139	150
54	Rokas pirksts (pirksti)	346	344
55	Delnas locītava	20	26
58	Augšējās ekstremitātes, cietušas daudzas vietas	10	4
59	Augšējās ekstremitātes, citas daļas, kas nav iepriekš minētas	11	9
60	Apakšējās ekstremitātes (bez detalizēta uzskaitījuma)	50	38
61	Gūža un gūžas locītava	19	18
62	Kāja, ieskaitot celi	119	146
63	Potīte	105	102
64	Pēda	131	150
65	Kājas pirksts (pirksti)	31	49

68	Apakšējās ekstremitātes, skartas daudzas vietas	7	12
69	Apakšējās ekstremitātes, citas daļas, kas iepriekš nav minētas	14	16
70	Viss ķermenis (bez detalizēta uzskaitījuma)	7	3
71	Viss ķermenis (sistēmiskā iedarbība)	5	11
78	Cietušas daudzas ķermeņa vietas	20	16
99	Citas ķermeņa daļas, kas nav iepriekš minētas	8	12
	kopā	1735	1849

13.	Nelaiemes gadījumu skaita sadalījums pēc ievainojuma rakstura		
	ievainojuma raksturs	2015	2016
000	Ievainojuma veids nezināms vai nav norādīts	19	27
010	Brūces un virspusēji ievainojumi	184	192
011	Virspusēji ievainojumi	254	281
012	Atvērtas brūces	267	247
019	Citi brūču un virspusēju ievainojumu veidi	46	52
020	Kaulu lūzumi	163	218
021	Slēgti lūzumi	255	239
022	Atklāti lūzumi	47	54
029	Citi kaulu lūzumu veidi	2	7
030	Izmežģījumi, sastiepumi un izstiepumi	81	83
031	Izmežģījumi un muguras skriemeļu mežģījumi (subluksācijas)	2	6
032	Sastiepumi un izstiepumi	120	129
039	Citi izmežģījumu, sastiepumu un izstiepumu veidi	21	16
040	Traumatiskas amputācijas (ķermeņa daļu zaudējums)	45	32
050	Smadzeņu satricinājums un iekšējie ievainojumi	29	23
051	Smadzeņu satricinājums un intrakraniālie ievainojumi	10	12
052	Iekšējie ievainojumi	5	7
059	Citi smadzeņu satricinājuma un iekšējo ievainojumu veidi	10	8
060	Apdegumi, applaucējumi un apsaldējumi	11	17
061	Apdegumi un applaucējumi (termālie)	20	23
062	Ķīmiskie apdegumi	8	9
063	Apsaldējumi	0	1
069	Citi apdegumu, applaucējumu un apsaldējumu veidi	2	3
070	Saindēšanās un infekcijas	3	0
071	Akūtas saindēšanās	3	7
072	Akūtas infekcijas	1	0
079	Citi saindēšanās un infekciju veidi	0	3
080	Slīkšana un asfiksija (nosmakšana)	2	2
081	Asfiksija (nosmakšana)	0	1
099	Citas skaņas iedarbības un vibrācijas sekas	1	1
100	Temperatūras galējību, gaismas un radiācijas sekas	2	1
101	Karstuma un saules dūriens	1	2
109	Citas temperatūras galējību, gaismas un radiācijas sekas	1	1
112	Traumatiskais šoks	1	0
120	Daudzi ievainojumi	7	4

999	Citi ievainojumi, kas nav minēti iepriekš	112	141
	kopā	1735	1849

14.	Nelaiemes gadījumu rezultātā zaudēto darba dienu (darba nespējas dēļ) skaits	2015	2016
	Zaudēto dienu skaits	11491	10271

15.	Darba devēja zaudējumi, kas saistīti ar nelaiemes gadījumu	2015	2016
	Pēc darba nespējas lapām (A) izmaksātā nauda, EUR	280733	245120
	Zaudējumi, kas radušies sabojāto ražošanas līdzekļu dēļ, EUR	56112	131424
	Sagrauto ēku un būvju vērtība, EUR	2051	500

16.	Ierosinātie kriminālprocesi	2015	2016
	Kriminālprocesu skaits	17	13

Valsts darba inspekcijas pārskats par pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimniekiem un arodslimību izveidošanās ceļojumiem 2016. gadā

1.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pa RVDI	2015	2016
	Kurzemes RVDI	114	153
	Latgales RVDI	119	135
	Rīgas RVDI	580	654
	Vidzemes RVDI	191	246
	Zemgales RVDI	150	176
	kopā	1154	1364

2.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc vecuma	2015	2016
	no 0 līdz 17 gadiem	0	0
	no 18 līdz 24 gadiem	0	0
	no 25 līdz 34 gadiem	5	13
	no 35 līdz 44 gadiem	99	142
	no 45 līdz 54 gadiem	489	556
	no 55 līdz 64 gadiem	536	621
	virs 65 gadiem	25	32
	kopā	1154	1364

3.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc dzimuma	2015	2016
	Sievietes	789	869
	Vīrieši	365	495
	kopā	1154	1364

4.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc profesiju grupām	2015	2016
1	VADĪTĀJI	24	39
1.1	Likumdevēji, amatpersonas un vadītāji	4	7
1.2	Administratīvie vadītāji un komercdirektori	6	17
1.3	Ražošanas un specializēto pakalpojumu jomas vadītāji	12	15
1.4	Viesmīlības, ēdināšanas, tirdzniecības un citu pakalpojumu jomas vadītāji	2	0
2	VECĀKIE SPECIĀLISTI	106	113
2.1	Zinātnes un inženierzinātņu jomas vecākie speciālisti	5	9
2.2	Veselības aprūpes jomas vecākie speciālisti	57	62
2.3	Izglītības jomas vecākie speciālisti	28	19
2.4	Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) vecākie speciālisti	5	11
2.5	Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas vecākie speciālisti	1	0
2.6	Juridisko, sociālo un kultūras lietu vecākie speciālisti	10	12
3	SPECIĀLISTI	111	100
3.1	Zinātnes un inženierzinātņu speciālisti	16	12
3.2	Veselības aprūpes jomas speciālisti	45	46
3.3	Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti	35	31

3.4	Juridisko, sociālo un kultūras lietu un tām radniecīgo lietu speciālisti	13	9
3.5	Informācijas tehnoloģiju jomas speciālisti	2	2
4	KALPOTĀJI	31	43
4.2	Klientu apkalpotāji	9	16
4.3	Uzskaites un materiālo vērtību reģistrēšanas darbinieki	18	20
4.4	Citi kalpotāji	4	7
5	PAKALPOJUMU UN TIRDZniecības DARBINIEKI	200	227
5.1	Individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	97	108
5.2	Tirdzniecības darbinieki	55	61
5.3	Individuālās aprūpes darbinieki	42	48
5.4	Apsardzes pakalpojumu jomas darbinieki	6	10
6	KVALIFICĒTI LAUKSAIMniecības, MEŽSAIMniecības UN ZIVSAIMniecības DARBINIEKI	13	17
6.1	Kvalificēti tirgus lauksaimniecības darbinieki	13	9
6.2	Kvalificēti tirgus mežsaimniecības, zivsaimniecības un medību saimniecības darbinieki	0	8
7	KVALIFICĒTI STRĀDnieKI UN AMATnieKI	241	247
7.1	Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki (izņemot elektriķus)	39	35
7.2	Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki	59	81
7.3	Amatnieki un iespieddarbu strādnieki	11	5
7.4	Elektrisko un elektronisko iekārtu strādnieki	9	15
7.5	Pārtikas produktu pārstrādes un kokapstrādes strādnieki, apģērbu izgatavošanas un citi amatnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	123	111
8	IEKĀRTU UN MAŠĪNU OPERATORI UN IZSTRĀDĀJUMU MONTIERI	254	360
8.1	Rūpniecisko iekārtu operatori	67	90
8.2	Montieri	13	6
8.3	Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas mašīnu un iekārtu operatori	174	264
9	VIENKĀRŠĀS PROFESIJAS	173	217
9.1	Apkopēji un palīgi mājas darbos	57	83
9.2	Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki	17	16
9.3	Raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta strādnieki	59	73
9.4	Pārtikas produktu sagatavošanas strādnieki	22	21
9.6	Atkritumu savācēji un citu vienkāršo profesiju strādnieki	18	24
10	NACIONĀLO BRUŅOTO SPĒKU PROFESIJAS	1	1
10.2	Instruktori	0	1
10.3	Kareivji un zemessargi	1	0
	kopā	1154	1364

5.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc nozares	2015	2016
A	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	40	47
01	Augkopība un lopkopība, medniecība un saistītas palīgdarbības	32	30
02	Mežsaimniecība un mežizstrāde	7	16
03	Zivsaimniecība	1	1
B	Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	10	8

08	Pārējā ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	10	7
09	Ar ieguves rūpniecību saistītās palīgdarbības	0	1
C	Apstrādes rūpniecība	306	332
10	Pārtikas produktu ražošana	93	78
11	Dzērienu ražošana	10	15
13	Tekstilizstrādājumu ražošana	11	9
14	Apģērbu ražošana	31	38
15	Ādas un ādas izstrādājumu ražošana	0	1
16	Koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles; salmu un pīto izstrādājumu ražošana	63	65
17	Papīra un papīra izstrādājumu ražošana	4	5
18	Poligrāfija un ierakstu reproducēšana	10	7
20	Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošana	7	10
21	Farmaceutisko pamatvielu un farmaceutisko preparātu ražošana	0	5
22	Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	5	3
23	Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	13	30
24	Metālu ražošana	2	3
25	Gatavo metālizstrādājumu ražošana, izņemot mašīnas un iekārtas	17	24
27	Elektrisko iekārtu ražošana	5	2
28	Citur neklasificētu iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	5	5
29	Automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana	2	6
30	Citu transportlīdzekļu ražošana	9	5
31	Mēbeļu ražošana	5	10
32	Cita veida ražošana	6	4
33	Iekārtu un ierīču remonts un uzstādīšana	8	7
D	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	4	17
35	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	4	17
E	Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	20	17
36	Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde	6	6
37	Notekūdeņu savākšana un attīrīšana	1	0
38	Atkritumu savākšana, apstrāde un izvietošana; materiālu pārstrāde	12	10
39	Sanitārija un citi atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi	1	1
F	Būvniecība	60	83
41	Ēku būvniecība	19	26
42	Inženierbūvniecība	26	33
43	Specializētie būvdarbi	15	24
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	113	143
45	Automobiļu un motociklu vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un remonts	3	7
46	Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	20	23
47	Mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	90	113
H	Transports un uzglabāšana	162	234
49	Sauszemes transports un cauruļvadu transports	119	177
50	Ūdens transports	5	1
52	Uzglabāšanas un transporta palīgdarbības	32	46
53	Pasta un kurjeru darbība	6	10

I	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	53	55
55	Izmitināšana	6	10
56	Ēdināšanas pakalpojumi	47	45
J	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	7	5
58	Izdevējdarbība	1	0
60	Radio un televīzijas programmu izstrāde un apraide	1	1
61	Telekomunikācija	2	4
62	Datorprogrammēšana, konsultēšana un saistītas darbības	2	0
63	Informācijas pakalpojumi	1	0
K	Finanšu un apdrošināšanas darbības	3	10
64	Finanšu pakalpojumu darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu	1	7
65	Apdrošināšana, pārapirošināšana un pensiju uzkrāšana, izņemot obligāto sociālo apdrošināšanu	0	1
66	Finanšu pakalpojumus un apdrošināšanas darbības papildinošas darbības	2	2
L	Operācijas ar nekustamo īpašumu	14	27
68	Operācijas ar nekustamo īpašumu	14	27
M	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	7	13
69	Juridiskie un grāmatvedības pakalpojumi	0	1
70	Centrālo biroju darbība; konsultēšana komercdarbībā un vadībzinībās	0	1
71	Arhitektūras un inženiertehniskie pakalpojumi; tehniskā pārbaude un analīze	0	2
72	Zinātniskās pētniecības darbs	1	4
73	Reklāmas un tirgus izpētes pakalpojumi	3	2
74	Citi profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	3	3
N	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	17	17
77	Iznomāšana un ekspluatācijas līzings	1	0
78	Darbaspēka meklēšana un nodrošināšana ar personālu	1	2
79	Ceļojumu biroju, tūrisma operatoru rezervēšanas pakalpojumi un ar tiem saistīti pasākumi	1	0
80	Apsardzes pakalpojumi un izmeklēšana	2	4
81	Būvniecības un ainavu arhitektu pakalpojumi	11	11
82	Biroju administratīvās darbības un citas uzņēmumu palīgdarbības	1	0
O	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	70	81
84	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	70	81
P	Izglītība	76	60
85	Izglītība	76	60
Q	Veselība un sociālā aprūpe	165	185
86	Veselības aizsardzība	141	144
87	Sociālā aprūpe ar izmitināšanu	22	38
88	Sociālā aprūpe bez izmitināšanas	2	3
R	Māksla, izklaide un atpūta	11	14
90	Radošas, mākslinieciskas un izklaides darbības	3	6
91	Bibliotēku, arhīvu, muzeju un citu kultūras iestāžu darbība	5	4
92	Azartspēles un derības	1	2
93	Sporta nodarbības, izklaides un atpūtas darbība	2	2

S	Citi pakalpojumi	16	16
94	Sabiedrisko, politisko un citu organizāciju darbība	0	2
96	Pārējo individuālo pakalpojumu sniegšana	16	14
	kopā	1154	1364

6.	Pamatojums DVHR nepieprasīšanai pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimniekiem⁸	2015	2016
16.1.	Ja zināms, ka darba vieta, kurā pastāvējuši kaitīgie faktori, kas bijuši iespējamās arodslimības cēlonis, likvidēta	105	3
16.2.	Ja persona pēdējos divus gadus strādājusi darba vietā un profesijā, kas nav saistīta ar iespējamo arodslimību, un ir zināms, ka iepriekšējās darba vietas ir likvidētas	6	4
16.3.	Hronisku arodslimību gadījumos par pēdējo darba vietu, ja persona pēdējā darba vietā strādā mazāk par diviem gadiem	79	6
16.4.	Ja iespējamo arodslimību izraisījis darba vides faktors, kas ir tipisks profesijai un darba veidam, kurā persona strādā vai strādāja iespējamās arodslimības iegūšanas laikā	62	216
16.5.	Ja pēdējā pusgada laikā konstatēti arodslimību gadījumi pie tā paša darba devēja un tajā pašā profesijā vai darba veidā, kur nodarbināta persona, kuras iespējamā arodslimība tiek izmeklēta, un zināms, ka darba apstākļi, kas izraisījuši iespējamo arodslimību, bijuši līdzīgi	92	48
	kopā	344	277

7.	Arodslimības grupa un kods, atbilstoši Starptautiskajam statistiskās slimību un veselības problēmu klasifikācijas klasifikatoram (SSK-10)	2015	2016
A00-B99	Infekcijas un parazitārās slimības	3	2
C00–D48	Audzēji (ļaundabīgi un pirmsvēža saslīmšanas)	3	3
F00–F99	Psihiski un uzvedības traucējumi	8	10
G00–G99	Nervu sistēmas slimības	631	653
H00–H59	Acs un tās palīgorgānu slimības	0	1
H60–H95	Ausu un aizauss paugura slimības	16	4
I00–I99	Asinsrites slimības	13	28
J00–J99	Elpošanas sistēmas slimības	27	37
L00–L99	Ādas un zemādas audu slimības	11	8
M00–M99	Skeleta-muskuļu-saistaudu sistēmas slimības	329	425
R00–R99	Citur neklasificēti simptomi, pazīmes un anomāla klīniska un laboratorijas atrade	8	3
S00–T98	Ievainojumi, saindēšanās un citas ārējas iedarbes sekas	105	190
	kopā	1154	1364

⁸ Pamatojums DVHR nepieprasīšanai saskaņā ar MK 2006. gada 6. novembra noteikumu Nr. 908 "Arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtība" 16. punkta prasībām.

8.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc arodslimību grupu klasifikācijas	2015	2016
1	Slimības, ko izraisījušas sekojošas ķīmiskās vielas	3	1
2	Ādas slimības, ko izraisījušas substances un aģenti, kas nav iekļauti citās sadaļās	9	7
3	Slimības, ko izraisījusi substanču un aģentu ieelpošana, kas nav iekļautas citās sadaļās	10	16
4	Infekciozas un parazitiskas slimības	3	2
5	Slimības, ko izraisījuši fizikāli aģenti	843	1231
2.1	Sekojošu aģentu izraisītas slimības:	1	1
2.2	Ādas slimības, ko izraisījušas substances un aģenti, kas nav iekļautas citās sadaļās	0	2
2.3	Ieelpojamo substanču izraisītas slimības, kas nav iekļautas citās sadaļās	8	11
2.4	Infekciozas un parazitiskas slimības, kas nav minētas citās sadaļās	0	0
2.5	Fizikālu aģentu izraisītas slimības	277	93
	kopā	1154	1364

9.	Arodslimību izraisītājfaktori pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimniekiem	2015	2016
1000000000	ĶĪMISKAIS FAKTORS (Ķīmiskie savienojumi)	13	15
2000000000	FIZIKĀLIE FAKTORI (FIZIKĀLIE AĢENTI)	164	250
3000000000	BIOLOĢISKIE FAKTORI (BIOLOĢISKIE AĢENTI)	4	5
4000000000	BIOMEHĀNISKIE FAKTORI	945	1062
5000000000	PSIHOSOCIĀLIE FAKTORI	11	10
6000000000	RŪPNIECISKIE FAKTORI, MATERIĀLI UN PRODUKCIJA	17	22
9999999999	Citi cēloniskie faktori	0	0
	kopā	1154	1364

10.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc uzņēmumu lieluma	2015	2016
	līdz 5 strādājošiem	52	60
	no 6 līdz 49 strādājošiem	190	214
	no 50 līdz 249 strādājošiem	317	376
	no 250 līdz 499 strādājošiem	200	207
	500 strādājošie un vairāk	395	507
	kopā	1154	1364

11.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc darba vides riska faktoru iedarbības laika	2015	2016
	līdz 5 gadiem	44	94
	no 6 līdz 10 gadiem	86	140
	no 11 līdz 15 gadiem	115	133
	no 16 līdz 20 gadiem	170	162
	no 21 līdz 30 gadiem	352	380
	no 31 līdz 35 gadiem	227	222

no 36 līdz 40 gadiem	119	165
ilgāk par 40 gadiem	41	68
kopā	1154	1364

12.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc kopējā darba stāža	2015	2016
	līdz 5 gadiem	10	13
	no 6 līdz 10 gadiem	17	31
	no 11 līdz 15 gadiem	22	40
	no 16 līdz 20 gadiem	47	91
	no 21 līdz 30 gadiem	219	290
	no 31 līdz 35 gadiem	208	222
	no 36 līdz 40 gadiem	188	254
	ilgāk par 40 gadiem	99	146
	Nav datu par tiem pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimību gadījumiem 2015. un 2016. gadā, kuru pamatā nav bijis pieprasīts un sagatavots darba vietas higiēniskais raksturojums		
	kopā	810	1087

13.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc seku grupām (darba attiecības)	2015	2016
	Turpina strādāt profesijā (amatā)	720	939
	Strādā citā darbā un citā profesijā (amatā)	11	34
	Nestrādā	79	114
	Nav datu par tiem pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimību gadījumiem 2015. un 2016. gadā, kuru pamatā nav bijis pieprasīts un sagatavots darba vietas higiēniskais raksturojums		
	kopā	810	1087

14.	Veiktie pasākumi arodslimību profilaksei	2015	2016
	Riska faktoru mērījumi ir/nav veikti	262/548	442/645
	Instruk tāža un apmācība darba aizsardzībā ir/nav	801/9	1074/13
	Obligātās veselības pārbaudes ir/nav veiktas	660/150	935/152
	Izsniegti IAL/nav izsniegti/IAL izsniegti, bet nav lietoti	774/34/2	1002/76/9
	Nav datu par tiem pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimību gadījumiem 2015. un 2016. gadā, kuru pamatā nav bijis pieprasīts un sagatavots darba vietas higiēniskais raksturojums.		